Marttyyripiispa Teofilius Matulionis s. 7

Jyväskylän uusi kirkkoherra s. 8

Hiippakunnan vaiheita 1980-luvulla s.10

Paavi Franciscus: Marttyyriyden voima on toivo

s. 6

FIDES

KATOLINEN HIIPPAKUNTALEHTI • KATOLSKT STIFTSBLAD • CATHOLIC DIOCESAN MAGAZINE • No. 8 • 11.8.2017

Stelliksen kesä

s. 12-13

Uutisia • Oremus • Artikkeleita • Nuorille • På svenska • In English • Ohjelmat

TOIMITUKSELTA

Pääkirjoitus

Perhe parrasvaloissa

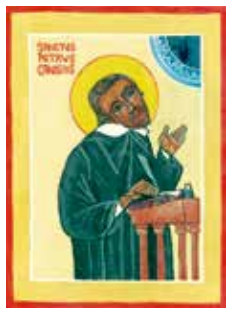

Tätä kirjoitettaessa urheilevan maailman katseet ovat suuntautuneet Lontooseen, jossa käydään parhaillaan yleisurheilun maailmanmestaruuskisoja. Ensimmäisen päivän kruunasi odotetulla 10 kilometrin voitollaan isäntämaan Mo – Mohamed – Farah. Niin kuin mestareilla nykyään on tapana, lähti Farahkin voittonsa jälkeen hakemaan katsomosta kotimaansa Ison-Britannian lippua liehutettavaksi kunniakierroksella, mutta mukaansa hän otti katsomosta muutakin: omat lapsensa.

Farah on ilmoittanut lopettavansa uransa näihin kisoihin. Edessä on enää taistelu 5 kilometrin voitosta.

Oman uransa päätti viime viikolla myös AS Roman jalkapallojoukkueen ikoni ja ehkäpä koko Italian jalkapallokulttuurin ruumiillistuma Francesco Totti. Hän pysyi uskollisesti samassa joukkueessa koko pelaajauransa ajan aina vuodesta 1993 alkaen. Rooman olympiastadionilla järjestetyssä jäähyväistilaisuudessa elokuun alussa Totti piti stadionin täyttäneille faneilleen tunteikkaan puheen, jota hän kertoi kirjoittaneensa yhdessä vaimonsa kanssa. Koko perhe, mukaan lukien Tottin kolme lasta, oli mukana viheriöllä.

Halusimmepa sitä tai emme, omat harrastuksemme ja varsinkin ammatiksi asti kehittyvä intohimomme urheiluun tai johonkin muuhun alaan ovat tärkeä ja aikaa vievä osa sitä, mitä ja keitä me olemme. Niin työnä kuin huvinakin se vie aikaa, samaa aikaa, josta meidän pitäisi siivuttaa osia myös muuhun elämään, ennen kaikkea omalle perheellemme: puolisolle ja lapsille.

Huippuosaajien ammatti on monesti raskas taakka heidän läheisilleen. Mainittujen ja mainitsematta jääneiden esimerkkien on hyvä pysyä mielessä ja saada jatkoa. On jo aika päästä irti itsekkäästä ajattelusta, että maineen ja menestyksen tähden voisi tehdä mitä tahansa välittämättä siitä, kuinka paljon oma perhe kärsii.

Oma perhe elää kuitenkin kaikessa mukana. Ehkäpä Farah ja Totti voivat esimerkillään osoittaa, että onnellinen perhe voi olla ja varmasti onkin todellinen voimavara.

M. Tervaportti

Ajankohtaista

Hiippakuntajuhla
Stiftsfest / Diocesan Feast

Lohjalla ja Stella Mariksessa
lauantaina 12.8.2017

Pyhä messu Lohjan kirkossa klo 11.00.

Sen jälkeen lounas ja ohjelmaa
Stella Mariksessa.

Hiippakuntajuhlan aikana myydään katolisia kirjoja ja hartausesineitä keltaisessa talossa.

Tervetuloa!

Caritas-kuulumisia

Caritaksen väki on löytänyt toimistolle kesätauon jälkeen ja Ystävyyden kahvilaan kokoonnumme taas Kuusitiellä – säiden salliessa toimistotilojen edustalla ulkosalla – keskiviikkona 16. elokuuta klo 15–17.

Caritaksen vapaaehtoiset tarjoavat tavalliseen tapaan kahvia ja syötävää. Ota yhteyttä etukäteen, jos haluat leipoa jotakin tai tuoda voileipätarpeita, tai jos sinulla on aikaa auttaa kahvinkeitossa – muuten riittää, että merkkaat päivän kalenteriin ja tulet käymään: Tervetuloa!

Caritas News

We are back in the Caritas office in Helsinki and on August 16 it's time for the first Social Café of the season! As before, our volunteers will serve coffee and sandwiches at our office in Kuusitie 6 – in the sushine outside, if there is sunshine – from 3 to 5 p.m. on August 16!

Let us know in advance if you can volunteer or help out with baking something, otherwise just show up on the day! Welcome!

FIDES

Katolinen hiippakuntalehti
Katolskt stiftsblad
Vuosi 2017
80. vuosikerta

Päätoimittaja/Huvudredaktör
Marko Tervaportti

nro	dl	ilmestyy
9	28.8.	8.9.
10	2.10.	13.10.
11	30.10.	10.11.
12	27.11.	8.12.

Toimitus ja tilaukset
Katolinen tiedotuskeskus
Pyhän Henrikin aukio 1 B
00140 Helsinki

Redaktion och prenumeration
Katolsk informationstjänst
Sankt Henriksplatsen 1 B
00140 Helsingfors

Puhelin/Telefon 09-6129470

Katolisella tiedotuskeskuksella ei enää ole fax-numeroa. Katolsk informationstjänst har inget fax-nummer längre. The Catholic Information Centre has no fax number any more.

Pankkiyhteys/Bankförbindelse:
(IBAN) FI98 8000 1901 2425 53
(BIC) DABAFIHH.

Ilmestyy 12 kertaa vuodessa.
Vuonna 2017 vuosikerran hinta 39 e, ulkomaille 44 e. / Utkommer med 12 nummer årligen. 2017: prenumeration 39 e, till utlandet 44 e.

Paino / tryck:
I-print Oy, Seinäjoki

YMPÄRISTÖMERKKI MILJÖMÄRKT
4041 0895
Painotuote

Internet
katolinen.fi > fides
fides@katolinen.fi

Osoitteenmuutokset ja ilmoitukset / Addressförändringar och annonser
info@katolinen.fi

Sisällys

2 Pääkirjoitus

3 Uutisia ja ajankohtaista

4 Ajankohtaista

5 Sunnuntait ja juhlapyhät
Rukouksen apostolaatti

6 Paavi Franciscus:
Toivo, marttyyrien voima

7 Marttyyripiispa Teofilius Matulionis julistettiin autuaaksi Vilnassa

8 Isä Anders Hamberg Pyhän Olavin seurakunnan kirkkoherraksi

9 Rippi, syyllisyydestä vapauttava voima

10 Katolisen kirkon vaiheita itsenäisessä Suomessa – Osa 7

12 Nuorten festivaali Stelliksessä 12.-16.7.

13 Stella Mariksen lastenleirit kesällä 2017

14 AC:n kevätretki Tallinnaan
Neljä syytä suunnata Latviaan

15 En pilgrimsfärd i praktiken – Franciskusleden

16 LUKIJOILTA:
Historiasta ja käännöskukkasista
Kommuunio ja keliaakikko

17 Ilmoituksia

18 Seurakunnat ja ohjelmat

20 Kardinaali Anders Arborelius OCD – Pohjolan ensimmäinen kardinaali

Kannen kuva: Nuorten festivaali pidettiin Stella Mariksessa 12.-16.7.2017.

Uutisia ja ajankohtaista

Uskonopin kongregaatioon uusi prefekti

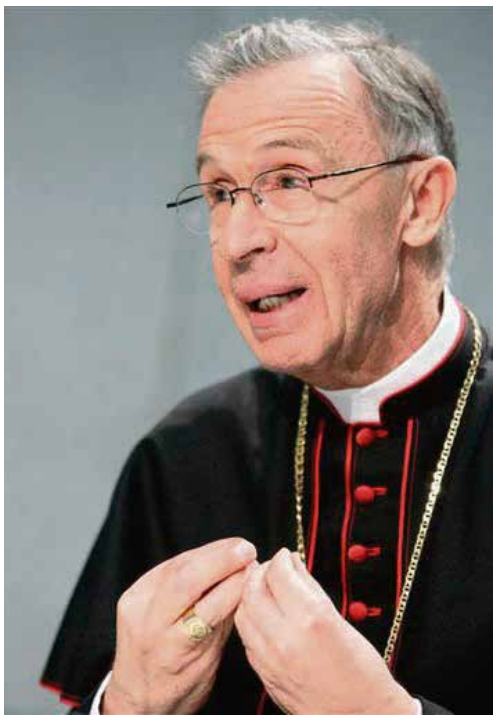

Paavi Franciscus on nimittänyt Uskonopin kongregaation prefektiksi ja Paavillisen raamattukomission puheenjohtajaksi arkkipiispa Luis Francisco Ladaria Ferrerin SJ, joka tähän saakka on toiminut Uskonopin kongregaation sihteerinä. Ladarian edeltäjä prefektinä oli kardinaali Gerhard Ludwig Müller (2012-2017).

Arkkipiispa Ladaria on syntynyt 1944, liittyi jesuiittaveljeskuntaan 1966 ja vihittiin papiksi 1973. Hän väitteli tohtoriksi Paavillisessa Gregoriana-yliopistossa Roomassa 1975 ja toimi saman yliopiston vararehtorina 1986-1994. Hänestä tuli Kansainvälisen teologisen komission jäsen 1992 ja Uskonopin kongregaation neuvonantaja 1995.

Paavi Benedictus XVI nimitti Ladarian Uskonopin kongregaation sihteeriksi 2008 ja kohotti hänet Thibican titulaariarkkipiispaksi.

KATT/VIS

Pappienneuvosto uudistui

Helsingin hiippakunnassa on pitkään ollut käytäntönä se, että pappienneuvostoon ovat automaattisesti kuuluneet hiippakunnan kaikki papit. Tällainen käytäntö on muualla maailmassa hyvin harvinainen, ja myös Suomessa se on käynyt lähes mahdottomaksi, koska pappeja on tullut lisää – heitä on tällä hetkellä jo 30 – ja uskovien määrä hiippakunnassa on kasvanut merkittävästi.

Tästä syystä Helsingin piispa Teemu Sippo SCJ on uudistanut pappienneuvoston säännöt niin, että siihen kuuluu piispan lisäksi piispanneuvoston jäsenet sekä viisi pappien keskuudestaan valitsemaa jäsentä. Lisäksi piispa voi kutsua vielä yhden papin. Neuvoston toimikausi on viisi vuotta.

Piispa on nimittänyt ensimmäiseen uusien sääntöjen mukaiseeen pappienneuvostoon ajalle 18.7.2017-17.7.2022 seuraavat papit:

Teemu Sippo SCJ (piispa, puheenjohtaja), Rafal Czernia SCJ, Peter Gebara SCJ, Raimo Goyarrola, Cristiano Magagna, Ryszard Mis SCJ, Toan Tri Nguyen, Marco Pasinato, Manuel Prado, Gabriel Salmela OP ja Zenon Strykowski SCJ.

Pappienneuvosto toimii piispan neuvoa-antavana elimenä kirkon kanonisen lain kaanonien 495-502 mukaisesti sekä tietyissä tapauksissa, joissa edellytetään pappienneuvoston mielipiteen kuulemista.

KATT

Isä Kabeza Kouvolan kirkkoherraksi

Helsingin piispa Teemu Sippo SCJ on nimittänyt isä Jean Claude Kabezan 15.9.2017 alkaen Kouvolan Pyhän Ursulan seurakunnan kirkkoherraksi. Seurakunnan pitkäaikainen kirkkoherra, isä Stanislaw Szymajda SCJ jää syksyllä eläkkeelle.

Pyhän Ursulan seurakuntalaiset haluavat kiittää isä Stanislawia yhteisellä lahjalla kesätapahtumassa 27.8. Valitettavasti viime Fideksessä olleessa ilmoituksessa oli virheellinen tilinnumero.
Oikea pankkitili on: Kouvolan Teresa-kerho
FI06 10723 00020 5778, viestiksi ”lahja”.

Ajankohtaista

Kardinaali Meisner on kuollut

Saksalainen kardinaali Joachim Meisner kuoli 5. heinäkuuta 2017 83-vuotiaana. Hän oli syntynyt 25. joulukuuta 1933 Breslaussa (nyk. Puolan Wrocław). Hän opiskeli Erfurtin seminaarissa Itä-Saksassa 1959-1962. Hänet vihittiin diakoniksi 8.4.1962 ja papiksi 22. joulukuuta 1962. Vuonna 1975 Meisner nimitettiin Erfurt-Meiningenin apulaispiispaksi, ja hänet vihittiin piispaksi 17. toukokuuta 1975. Vuonna 1980 Johannes Paavali II nimitti hänet Berliinin piispaksi; sekä Itä- että Länsi-Berliinin käsittävä hiippakunta oli jakautuneen Saksan aikana kirkkopoliittisesti yksi Euroopan vaikeimmista. Meisner oli Berliinin piispa 1980-1989 ja Kölnin arkkipiispa 1989-2014. Vuonna 1983 hänet nimitettiin kardinaaliksi.

Suomessa monet muistavat kardinaali Meisnerin siitä, että hän oli paavin legaatti hiippakuntamme 50-vuotisjuhlassa vuonna 2005.

Kardinaali Meisnerin juhlalliset hautajaiset vietettiin 15. heinäkuuta; Kölnin

arkkipiispa Rainer Maria Woelkin lisäksi messussa konselebroivat mm. apostolinen nuntius, arkkipiispa Nicola Eterovic, Saksan piispainkokouksen puheenjohtaja kardinaali Reinhard Marx ja suuri joukko muita piispoja. Nuntius luki viestin paavi Franciscukselta ja arkkipiispa Georg Gänswein emerituspaavi Benedictus XVI:lta.

Benedictus XVI oli puhunut Meisnerin kanssa puhelimessa vielä tämän kuolemaa edeltäneenä päivänä; Meisner oli iloinnut lomastaan osallistuttuaan edellisenä sunnuntaina Vilnassa piispa Teofilius Matulionisin autuaaksijulistamiseen (ks. s. 7). Rakkaus kommunistien vainon alla kärsimään joutuneita itäisiä naapurimaita kohtaan oli Meisnerille leimallista.

Emerituspaavin mukaan Meisnerin oli vaikea jättää paimenvirkaansa aikana, jona kirkko erityisesti tarvitsi vakuuttuneita paimenia, jotka "vastustavat ajan hengen diktatuuria ja elävät ja ajattelevat uskosta käsin", mutta viime aikoina Meisner oli oppinut päästämään irti ja oli yhä enemmän vakuuttunut siitä, että Herra ei hylkää kirkkoaan.

Viimeisinä aikoina Meisner oli iloinnut erityisesti siitä, kuinka nuoret ihmiset ovat löytäneet ripissä anteeksiannon armon ja siitä, että eukaristinen adoraatio on vahvistunut kirkossa. Kun Meisner löydettiin kuolleena huoneestaan, breviaari oli pudonnut hänen käsistään; hän oli kuollut rukoillessaan.

KATT/VIS

Seitsemän seminaristia meni baariin

Ryhmä Cardiffin arkkihiippakunnan (Wales) seminaristeja meni The City Arms -pubiin juhlistaakseen lasillisella isä Peter McLarenin pappisvihkimystä 29. heinäkuuta. Pubin henkilökunta luuli sutaaneihin pukeutuneita miehiä ensin polttariseurueeksi ja käski heidän poistua, koska pilapukuisista seurueista oli viikonloppuisin ollut häiriötä. Havaittuaan, että miehet todellakin olivat pappeja ja papiksi opiskelevia, henkilökunta pyysi heidät takaisin ja tarjosi kierroksen. Seminaristit suhtautuivat tapaukseen huumorintajuisesti, samoin muut asiakkaat. Henkilökunnalla oli erityisen hauskaa, kun kävi ilmi, että yksi papeista oli sukunimeltään James eli kohteliaasti puhuteltuna "Reverend James" – joka sattumalta on myös erään pubissa myytävän suositun oluen nimi. Myös Cardiffin arkkihiippakunta näki tapauksen huvittavan puolen ja pyysi, ettei enempää pappeja käännytettäisi ulos, koska monet papistosta, myös Cardiffin arkkipiispa, mielellään käyvät kyseisessä pubissa. *KATT/CNA*

Johdantokurssi 2017-2018 Helsingissä

USKONTUNNUSTUS

4.9.2017	Johdanto kurssiin (isä Marco Pasinato)
18.9.2017	Pyhä Kolminaisuus (isä Raimo Goyarrola) (KKK 67-118; KOM 37-50)
2.10.2017	Jeesus Kristus (veli Gabriel Salmela OP) (KKK 120-190; KOM 52-65)
16.10.2017	Kirkko (isä Manuel Prado) (KKK 206-259; KOM 69-86; Lumen Gentium)
30.10.2017	Raamattu, traditio ja opetusvirka (piispa Teemu Sippo SCJ) (KKK 34-51)

KRISTILLISEN SALAISUUDEN VIETTO

13.11.2017	Kaste (isä Rafal Czernia SCJ) (KKK 323-336; KOM 103-105)
27.11.2017	Vahvistuksen sakramentti (isä Oskari Juurikkala) (KKK 337-343; KOM 106)
11.12.2017	Eukaristia (isä Tri Nguyen) (KKK 344-365; KOM 107-112)
8.1.2018	Rippi ja sairaiden voitelu (isä Ryszard Mis SCJ) (KKK 367-391; KOM 113-118)
22.1.2018	Avioliitto (isä Manuel Prado) (KKK 407-420; KOM 122-125)
5.2.2018	Pappeus (veli Gabriel Salmela OP) (KKK 392-405; 119-121; Presbyterorum Ordinis)

ELÄMÄ KRISTUKSESSA

19.2.2018	Käskyt I (isä Marco Pasinato) (KKK 437-502; KOM 133-151; Veritatis Splendor)
5.3.2018	Käskyt II (Javier Salazar) (KKK 507-547; KOM 153-181)
19.3.2018	Käskyt III (isä Ryszard Mis SCJ) (KKK 562-606; KOM 170-186)

RUKOUS KRISTILLISESSÄ ELÄMÄSSÄ

9.4.2018	Kirkkovuosi, rukous ja hartauksia (isä Federico Spanò) (KKK 613-687;KOM 187-205)
16.4.2018	Neitsyt Maria ja pyhät (sisar Barbara USJK) (Lumen Gentium)
23.4.2018	Sääntökunnat ja kongregaatiot (Tuula Luoma) (Perfectae Caritatis)
7.5.2018	Eläminen kirkon yhteydessä (Marko Tervaportti)

KIRKKOONOTTO: ilmoitetaan myöhemmin.

KKK: Katolisen kirkon katekismus
KOM: Katekismuksen kompendium
Lumen Gentium: Kirkosta (Vatikaanin II kirkolliskokous)
Presbyterorum Ordinis: Pappien palvelutehtävästä ja elämästä (Vat. II)
Veritatis Splendor: Totuuden loiste (Johannes Paavali II, kiertokirje)
Perfectae Caritatis: Sääntökuntaelämästä (Vat. II)

Messun vietto Espoossa jatkuu syksyllä 2017

Kevättalvella 2017 aloitettiin "kokeilumielessä" katolisen messun vietto Espoossa, Olarin kappelissa. Kartoitimme sitä, löytävätkö Espoossa ja Kirkkonummella asuvat seurakuntamme jäsenet Espoossa vietettävään messuun. Tällä haluttiin auttaa tilanahtautta Helsingin sunnuntaimessuissa ja eritoten Pyhän Marian kirkossa.

Espoossa messussa kävikin ilahduttavan mukavasti ihmisiä – jo ensimmäisessä messussamme oli sali lähes täynnä! Tämä rohkaisi meitä järjestelijöitä sekä luonnollisesti kirkkoherraamme isä Rafalia jatkon suhteen ja niinpä pyrimmekin jatkamaan messuja heti kesätauon jälkeen. Iloksemme voimmekin ilmoittaa, että messutoiminta Espoossa jatkuu myös alkavana syksynä!

Katolinen messu Espoossa, Olarin Kappelissa on joka kuukauden ensimmäisenä sunnuntaina klo 16: 3.9., 1.10., 5.11., 3.12.

Järjestelytiimin puolesta toivotan lämpimästi mukaan innokkaita avustajia; jos koet voivasi antaa panoksesi syksyllä näissä messuissamme, olisimme siitä kiitollisia. Tehtävät eivät ole vaativia: pitää ehtiä paikalle avaamaan ovet, keittää kirkkokahveille kahvia/teetä, laittaa tarjottavat esille sekä lopulta pestä astiat tiskikoneessa, laittaa ne takaisin kaappiin ja sulkea lähtiessä ovet.

Avustajan tehtäviin voi ilmoittautua Jenny Latvalalle sähköpostiin jennylatvala@gmail.com tai Facebookissa, jossa on ryhmä nimeltä "Katoliset messut Espoossa". Ryhmä on julkinen ja siellä voimme jakaa ajatuksia messuista ja informoida toisiamme (messuapu, tarjoilut yms).

Tervetuloa syksyn 2017 ensimmäiseen messuun Olarin kappeliin osoitteessa Kuunkehrä 4. Kappeli on Kuitinmäen ostoskeskuksen ytimessä, sen vieressä on iso parkkialue ja paikalle ajavat useat bussilinjat.

Jenny Latvala

Lisätietoa myös Pyhän Marian seurakunnasta 09-2411633, maria@katolinen.fi.

Muistakaa hiippakuntaa perinnönjaossanne

Hiippakuntamme jäsenmäärä on moninkertaistunut ja kansainvälistynyt. Tämä on rikkaus, mutta myös jatkuvasti kasvava kustannus. Hiippakunnan talous on alijäämäinen. Kehotamme teitä rukoilemaan hiippakunnan puolesta, mutta myös konkreettisesti auttamaan taloudellisesti. Meillä ei päinvastoin kuin kansankirkollamme ole oikeutta periä jäsenmaksua verotuksen yhteydessä. Yksi erinomainen tapa tukea kirkkoa on perinnönjakoa suunniteltaessa ottaa hiippakunta huomioon merkittävälläkin tavalla. / *Hiippakunnan talousneuvosto*

Kom ihåg stiftet i ert testamente

Antalet katoliker i stiftet har mångdubblats och församlingarna har blivit allt mer internationella under de senaste åren. Detta är givetvis en rikedom, men också en betydande finansiell kostnad. Stiftet redovisar ett ekonomiskt underskott. Vi ber er alla att be för stiftet, men också att helt konkret ekonomiskt stöda stiftet. I motsats till våra folkkyrkor har vi inte rätt att insamla kyrkoskatt. Ett utmärkt sätt att stöda stiftet är att beakta det då man uppgör sitt testamente. / *Stiftets ekonomiråd*

Remember the Diocese in your will

The number of Catholics in our parishes has grown significantly. We are a very multinational Diocese. This is a great richness, but it also implies significant costs. Our Diocese operates at an annual financial loss. We ask everybody to pray for the diocese, but also to support it financially. We do not have the privilege of collecting a church tax, as the Lutheran and Ortodox churches have. A very good way of supporting the Diocese is to remember it in your last will and testament. / *The Finance Committee of the Diocese*

Katolinen kirkko Suomessa / Taloustoimisto TILINRO: **FI37 2219 3800 004324**

Sunnuntait ja juhlapyhät

13.8. kirkkovuoden 19. sunnuntai (III)
1L 1. Kun. 19:9a, 11-13a
Ps. 85:9ab-10, 11-12, 13-14. - 8
2L Room. 9:1-5
Ev. Matt. 14:22-33

Autuaan Neitsyt Marian taivaaseen ottaminen, juhlapyhä

14.8. maanantai, illalla, AATON MESSU
1L 1. Aik. 15:3-4, 15-16, 16:1-2
Ps. 132:6-7, 9-10, 13-14. - 8
2L 1. Kor. 15:54-57
Ev. Luuk. 11:27-28

15.8. tiistai, JUHLAPYHÄN MESSU
1L Ilm. 11:19a, 12:1, 3-6a, 10ab
Ps. 45:10, 11-12, 16. - 10b
2L 1. Kor. 15:20-26
Ev. Luuk. 1:39-56

20.8. kirkkovuoden 20. sunnuntai (IV)
1L Jes. 56:1, 6-7
Ps. 67:2-3, 5, 6+8. - 4
2L Room. 11:13-15, 29-32
Ev. Matt. 15:21-28

27.8. kirkkovuoden 21. sunnuntai (I)
1L Jes. 22:19-23
Ps. 138:1-2a, 2bc-3, 6+8bc. - 8bc
2L Room. 11:33-36
Ev. Matt. 16:13-20

3.9. kirkkovuoden 22. sunnuntai (II)
1L Jer. 20:7-9
Ps. 63:2, 3-4, 5-6, 8-9. - 2b
2L Room. 12:1-2
Ev. Matt. 16:21-27

8.9. perjantai, Autuaan Neitsyt Marian syntymä, juhla
1L Miika 5:1-4a tai 1L Room. 8:28-30
Ps. 13:6ab, 6cd. - Jes. 61:10a
Ev. Matt. 1:1-16, 18-23 tai Ev. Matt. 1:18-23

10.9. kirkkovuoden 23. sunnuntai (III)
1L Hes. 33:7-9
Ps. 95:1-2, 6-7abc, 7d-9. - 7d-8a
2L Room. 13:8-10
Ev. Matt. 18:15-20

Rukous

Kaikkivaltias Jumala,
laupeudessasi Neitsyt Mariaa kohtaan
sinä annoit hänelle sen armon,
että hänestä tuli ainoan Poikasi äiti,
ja kruunasit hänet taivaaseen ottamisen kunnialla.
Hänen esirukoustensa tähden täytä armollasi meidät,
jotka olet tehnyt osallisiksi pelastussuunnitelmastasi.

Katolinen rukouskirja

Piispan kalenteri

12.8.	Hiippakuntajuhla
27.8.	Vahvistuksen sakramentti Pyhän Henrikin katedraalissa
2.9.	Maltan ritarikunnan investituura katedraalissa
3.9.	Messu karmeliittaluostarissa
9.9.	Vahvistuksen sakramentti Pyhän Birgitan ja autuaan Hemmingin kirkossa
10.9.	Vahvistuksen sakramentti Pyhän Henrikin katedraalissa

Rukous

Rukouksen apostolaatti

Elokuun 2017 rukouksen apostolaatin palsta

Joseph Ratzinger sanoo liturgiaa käsittelevässä kirjassaan, että taide ei voi tuottaa samaa kuin se, mitä tekniset välineet tuottavat. Taide on lahja. Innoituksen voi vain hyväksyä ilmaiseksi; ihminen ei voi päättää, että innoitus tulisi. Taiteilija voi vastaanottaa aina lahjana uuden näkemyksen. Tärkeää on usko, joka katsoo ja näkee. Jos olisi ihmisiä, jotka osaavat katsoa Jumalan silmin, he voisivat nähdä oikeaa taidetta.

Nämä kauniit ajatukset auttavat meitä ymmärtämään, miksi me rukoilemme taiteilijoiden puolesta. Jumala, joka on maailmankaikkeuden paras taiteilija, haluaa tehdä meidän elämästämme mestariteoksia.

Pyhää liturgiaa käsittelevässä konstituutiosta luemme: ”Ihmishengen ylevimpiin saavutuksiin luetaan oikeutetusti kuvaamataiteet, etenkin uskonnollinen taide… Luonnostaan ne suuntautuvat kohti ääretöntä jumalallista kauneutta koettaen jollakin tavoin ihmiskäden töin kuvata sitä. Ja yhä pitemmälle ne menevät Jumalan, hänen kunniansa ja kirkkautensa ilmentämisessä, sillä eihän niiden tehtävänä olekaan mikään muu kuin palveluksillaan kääntää ihmisten mielet Jumalan puoleen.”

Taide on ollut kauneuden merkittävimpiä ilmenemismuotoja; joskus kauneus on etenkin nykyaikana vain yksi taiteen tavoitteista. Moni merkittävimmistä nykyajan taideteoksista on jopa tarkoituksellisesti ruma.

Me olemme kauniita. Tämä kauneus on Jumalan luomaa kauneutta. Taiteen pitäisi muistuttaa meille, että kaikki, mikä on kotoisin Jumalasta, on kaunista. Pahuus ja rumuus ovat olemassa maailmassa, mutta miksi meidän pitää rakentaa niille muistomerkkejä? Joka käy ripillä, tietää mitä se tarkoittaa.

isä Stanisław Zawiłowicz SCJ

Rukoilkaamme...

Elokuu – *Yleinen*
- Rukoilkaamme oman aikamme taiteilijoiden puolesta, että he lahjakkuuttaan hyödyntäen auttaisivat kaikkia ihmisiä havaitsemaan luomakunnassa vallitsevan kauneuden.

August – *Universell*
- Att konstnärer genom sin konst och kreativitet ska hjälpa världen att upptäcka skapelsens skönhet.

Syyskuu – *Lähetystyö*
- Rukoilkaamme seurakuntiemme puolesta, jotta ne lähetystyön hengen innoittamina olisivat aina paikkoja, joissa uskoa välitetään eteenpäin ja annetaan hyvä todistus laupeudesta.

September – *Evangelisationen*
- Att våra församlingar, genom sin längtan att sprida evangeliet, ska kunna bli platser där tron förmedlas och kärleken till nästan blir synlig.

Pyhä isä

Paavi Franciscus

Toivo, marttyyrien voima

Katekeesi 28. kesäkuuta 2017

Tänään mietiskelemme kristillistä toivoa marttyyrien voimana. Kun Jeesus evankeliumissa lähettää opetuslapset lähetystyöhön, hän ei johda heitä harhaan helpon menestyksen kangastuksilla. Päinvastoin hän varoittaa heitä selvästi siitä, että Jumalan valtakunnan julistaminen tuo aina mukanaan vastustusta. Hän käyttää äärimmäistä ilmaisua: "Kaikki tulevat vihaamaan teitä minun nimeni tähden" (Matt. 10:22). Kristityt rakastavat, mutta heitä ei aina rakasteta. Jeesus asettaa meidät tämän todellisuuden eteen alusta alkaen: enemmän tai vähemmän vahvasti uskon tunnustaminen tapahtuu vihamielisessä ilmapiirissä.

Kristityt ovat siis "vastavirtaan" kulkevia miehiä ja naisia. Se on normaalia. Koska maailmaa leimaa synti, joka ilmenee erilaisissa itsekkyyden ja epäoikeudenmukaisuuden muodoissa, se, joka seuraa Kristusta, kulkee vastakkaiseen suuntaan: ei poleemisen hengen takia, vaan uskollisena Jumalan valtakunnan logiikalle, joka on toivon logiikkaa. Se ilmenee elämäntyylissä, joka perustuu Jeesuksen ohjeisiin.

Ensimmäinen ohje on köyhyys. Kun Jeesus lähettää omat seuraajansa lähetystyöhön, vaikuttaa siltä, että hän huolehtii enemmän heidän "riisumisestaan" kuin "varustamisesta"! Kristitty, joka ei ole nöyrä ja köyhä, irrottautunut rikkauksista ja vallasta ja ennen kaikkea itsestään, ei muistuta Jeesusta. Kristitty kulkee tietään tässä maailmassa mukanaan matkalle välttämätön, mutta sydän täynnä rakkautta. Hänelle todellinen tappio on lankeamista koston ja väkivallan kiusaukseen vastaten pahaan pahalla. Jeesus sanoo meille: "Minä lähetän teidät kuin lampaat susien keskelle" (Matt. 10:16). Vailla hampaita, kynsiä, aseita. Kristityn on pikemminkin oltava viisas, joskus ovelakin: nämä hyveet ovat evankeliumin logiikan hyväksymiä. Mutta ei koskaan väkivalta. Pahan lyömiseksi ei voi jakaa pahan keinoja.

Kristityn ainoa voima on evankeliumi. Vaikeuksien aikoina on uskottava, että Jeesus on edessämme, että hän ei lakkaa kulkemasta opetuslastensa kanssa. Vaino ei ole ristiriidassa evankeliumin kanssa, vaan osa sitä: jos Opettajaammekin vainottiin, kuinka voisimme toivoa säästyvämme taistelulta? Mutta myrskyn keskellä kristityn ei pidä menettää toivoa ja ajatella olevansa hylätty. Jeesus vakuuttaa omilleen: "Teidän jokainen hiuskarvannekin on laskettu" (Matt. 10:30). Ikään kuin sanoakseen, että mikään ihmisen kärsimyksistä, pienin tai kätketyinkään, ei ole näkymätön Jumalan silmissä. Jumala näkee ja suojelee varmasti, ja antaa lunastuksensa. Keskellämme on joku, joka on voimakkaampi

Kuva SIR

kuin paha, mafia, niiden hämärät juonittelut, jotka pyrkivät hyötymään epätoivoisten kustannuksella; voimakkaampi kuin ne, jotka halveksien murskaavat toiset... On joku, joka aina kuulee, kuinka Abelin veri huutaa maasta.

Kristittyjen on aina oltava maailman "toisella puolella", sillä puolella, jonka Jumala on valinnut: ei vainoajia, vaan vainottuja; ei ylimielisiä, vaan lempeitä; ei huijareita, vaan totuudelle kuuliaisia; ei pettureita, vaan vilpittömiä.

Tätä uskollisuutta Jeesuksen toimintatavalle, toivon toimintatavalle, aina kuolemaan saakka ensimmäiset kristityt kutsuivat kauniilla nimellä "marttyyrius", mikä merkitsee "todistus". Sanastossa olisi ollut muitakin mahdollisuuksia, sitä olisi voinut kutsua sankaruudeksi, kieltäymykseksi tai itsensä uhraamiseksi. Mutta sen sijaan ensimmäiset kristityt kutsuivat sitä nimellä, joka viittaa opetuslapseuteen. Marttyyrit eivät elä itseään varten, he eivät taistele vahvistaakseen omia ideoitaan; he hyväksyvät kuoleman vain uskollisuudesta evankeliumia kohtaan.

Marttyyrius ei edes ole kristillisen elämän korkein ihanne, koska sitä korkeampi on rakkaus, rakkaus Jumalaa ja lähimmäistä kohtaan. Apostoli Paavali sanoo sen oikein hyvin hymnissä rakkaudelle: "Vaikka jakaisin kaiken omaisuuteni nälkää näkeville ja vaikka antaisin polttaa itseni tulessa mutta minulta puuttuisi rakkaus, en sillä mitään voittaisi" (1. Kor. 13:3). Kristityille itsemurhaiskujen tekijöiden kutsuminen "marttyyreiksi" on kammottava ajatus: heidän tavoitteessaan ei ole mitään, mikä voisi olla lähellä Jumalan lasten asennetta.

Joskus lukiessamme kertomuksia niin monista eilisen ja nykypäivän marttyyreista – joita on paljon enemmän kuin alkuaikojen marttyyreja – hämmästelemme voimaa, jolla he kohtasivat koettelemuksensa. Tuo voima on merkki heitä innoittaneesta suuresta toivosta: varmasta toivosta, että kukaan eikä mikään voinut erottaa heitä Jumalan rakkaudesta, joka on lahjoitettu meille Jeesuksessa Kristuksessa (vrt. Room. 8:38-39).

Antakoon Jumala meille aina voimaa olla hänen todistajiaan. Antakoon hän meidän elää todeksi kristillistä toivoa ennen kaikkea siinä kätketyssä marttyyriudessa, että teemme hyvin ja rakkaudella jokapäiväiset velvollisuutemme.

Franciscus

Juhannusviikonloppuna vietettiin Liettuassa suurta juhlaa, joka huipentui sunnuntaina 25.6. Vilnan katedraaliaukiolla. Tällöin julistettiin autuaaksi ensimmäinen liettualainen neuvostoajan marttyyri, arkkipiispa Teofilius Matulionis. Hän vietti 16 vuotta vankiloissa ja vankileireillä ja vahvojen epäilyjen mukaan joutui lopulta KGB:n murhaamaksi vuonna 1962.

Juhlamessun vietti paavin legaatti, kardinaali Angelo Amato. Läsnä olivat presidentti Dalia Grybauskaitė, joka puhui messun jälkeen, ja hänen edeltäjänsä presidentti Valdas Adamkus. Heidän ohellaan osallistui tuhansia muita ihmisiä, mukaan lukien edustajia ja pyhiinvaeltajia Puolasta, Latviasta, Valko-Venäjältä ja Venäjältä. Kun kardinaali Amato oli lukenut autuaaksijulistamissanat, Liettuan puolustusvoimien kadetit kantoivat Matulionisin sarkofagin katedraalista selebranttien eteen. Samalla paljastettiin Matulionisin muotokuva lähellä sarkofagia.

Juhlallisuudet olivat alkaneet jo edellisenä päivänä kardinaali Amaton johdolla Kašiadorysissä Kaunasin eteläpuolella, jossa oli Matulionisin piispanistuin. Kašiadorysin katedraalin kryptassa on hänen hautansa, johon sarkofagi palaa juhlallisuuksien jälkeen. Illalla juhlallisuudet jatkuivat Vilnan katedraalissa, jonne sijoitetulla marttyyripiispan sarkofagilla oli armeijan asettama kunniavartio.

Kuka oli arkkipiispa Teofilius Matulionis?

Me tunnemme hyvin monia uskon marttyyreitä, mutta Neuvostoliiton marttyyrit ovat jääneet pimentoon.

Teofilius Matulionis syntyi 1873 Kudoriškisissä Koillis-Liettuassa talonpoika Jurgis Matulionisin ja Ona Juočepyten kolmantena lapsena. Hänen äitinsä kuoli synnyttäessään neljättä lasta, joka myös menehtyi. Äiti omisti kuolinvuoteellaan kolme poikaansa Jeesuksen pyhälle sydämelle.

Tuohon aikaan Liettua oli pelkkä provinssi Venäjän valtakunnassa. Liettualaiselle maalaispojalle papin ura oli luonnollisin väylä, mikäli mieli opintielle. 1800-luvulla muodostuneessa liettualaisessa kansallisessa sivistyneistössä pappien asema oli keskeinen. Toki tuolloinkin vahva kutsumus oli edellytys pappisuralle. Vilnan hengellinen akatemia oli siirretty kurinpidollisista syistä Pietariin tsaarinvallan valvontaan jo 1840-luvulla. Niinpä Matulionisin tie vei Latvian Daugavpilsissä suoritetun lukion jälkeen seminaariin Pietariin vuonna 1892. Siellä hänet vihittiin papiksi vuonna 1900.

Matulionis toimi joitain vuosia pappina niin ikään Venäjälle kuuluneen Latvian Latgalliassa. Latvian itäosa Latgallia on vahvasti katolista aluetta, vaikka muualla maassa valtauskonto on ollut lu-

Pyhimys

Marttyyripiispa Teofilius Matulionis julistettiin autuaaksi Vilnassa

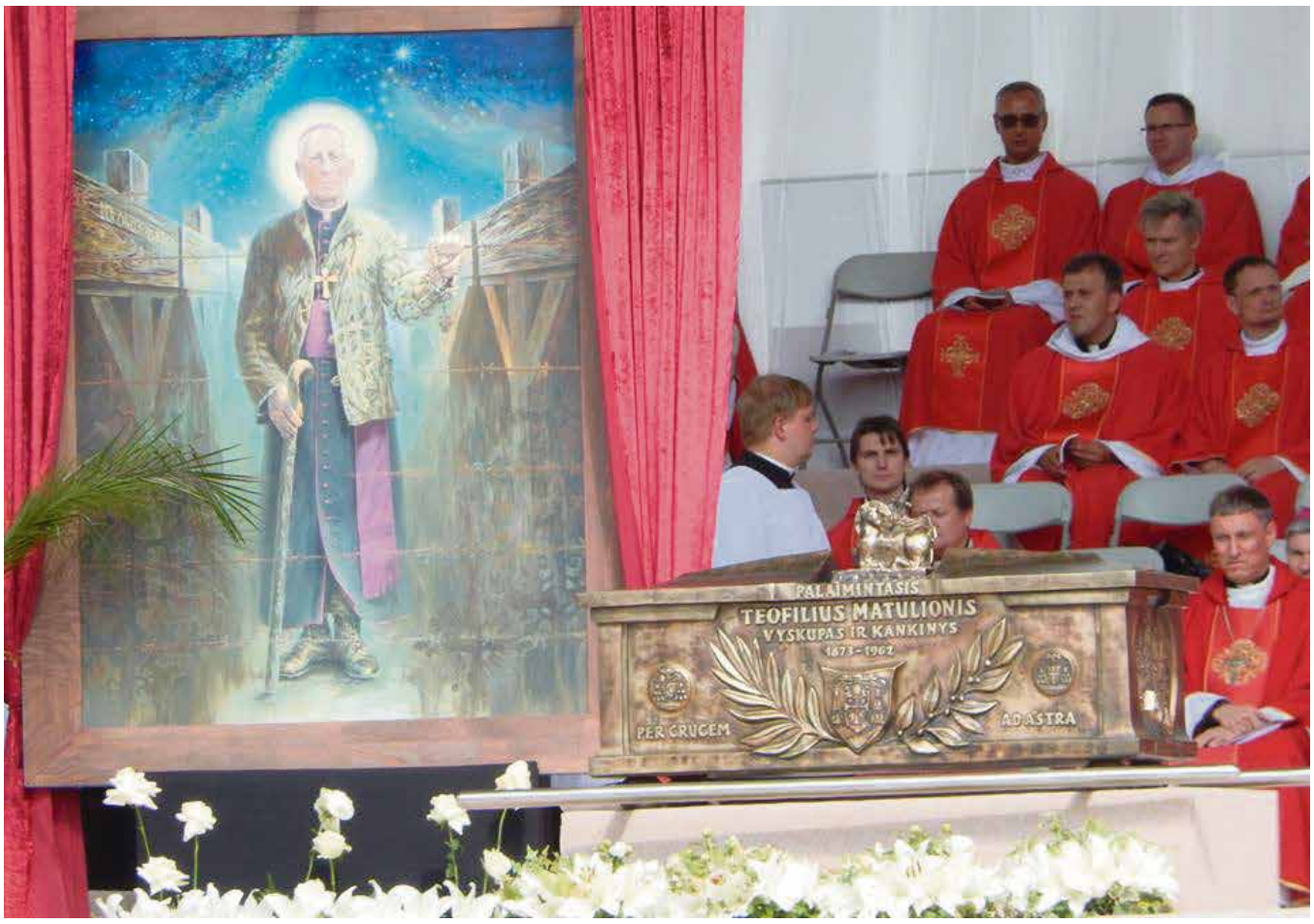

terilaisuus. Tämän selittää historia. Latgallia liitettiin Liivinmaan sodan jälkeen 1559 Liettuan suuriruhtinaskuntaan ja kymmenen vuotta myöhemmin siitä tuli osa Puola-Liettuan yhteisvaltaa. Tämä vaihe jatkui aina valtion tuhoon 1700-luvun lopulla.

Matulionis palasi Pietariin Pyhän Katariinan kirkon vikaariksi 1910. Neljä vuotta myöhemmin hänestä tuli Jeesuksen pyhän sydämen seurakunnan pappi ja hänen ponnistustensa tuloksena rakennettiin seurakunnan uusi kirkko. Matulionis huomioitiin saavutuksistaan monsignoren arvonimellä.

Sorto vallankumouksen jälkeen

Venäjän vallankumoukset ja bolševikkien vallanotto 1917 mullistivat niin Matulionisin elämän kuin koko valtakunnan. Tapahtumissa oli hyvää se, että monet valtakunnan reuna-alueet kykenivät käyttämään tilaisuutta itsenäistymiseen. Näin myös Suomi ja Liettua. Mutta Matulionis jäi vallankumouksen kehtoon Pietariin.

Vuonna 1923 bolševikkien sorto tavoitti Matulionisin osana ns. arkkipiispa Jan Cieplakin juttua. Mohilevin arkkihiippakunnan apulaispiispa Jan Cieplakista oli tullut Neuvosto-Venäjän korkein katolinen kirkonmies, kun hänen esimiehensä Eduard von der Ropp oli karkotettu 1919. Cieplak oli salaisen poliisin tšekan tarkkailun ja vainotoimien kohteena.

Keväällä 1923 tekaistiin Cieplakia ja 15 muuta pietarilaista katolista kirkonmiestä vastaan oikeudenkäynti heidän vastustettuaan kirkon omaisuuden luovuttamista. Cieplak ja toinen syytetty tuomittiin kuolemaan, mutta tuomio muuttui myöhemmin karkottamiseksi. Cieplak nimitettiin Puolalle kuuluneen Vilnan arkkipiispaksi 1925, mutta hän ehti kuolla ennen kuin otti viran vastaan. Hänet on kuitenkin haudattu Vilnan katedraaliin.

Teofilius Matulionis sai jutussa kolmen vuoden vankeustuomion, mutta hänetkin armahdettiin pari vuotta myöhemmin. Hän palasi Leningradiksi muuttuneeseen Pietariin. Mutta tšeka iski jälleen. 1929 salassa Matrabin titulaaripiispaksi ja Leningradin työn johtajaksi nimitetty kirkonmies joutui Solovkin vankilaan Solovetskin saarelle Valkoisella merellä. Hänen terveytensä romahti ja hänet siirrettiin Pietariin vankilaan, jossa häntä pidettiin eristyksessä. Hän vapautui 1933 Liettuan ja Neuvostoliiton vankeinvaihtosopimuksen nojalla ja asettui Liettuaan.

Matulionis toimi Liettuan väliaikaisessa pääkaupungissa Kaunasissa pappina ja vietti myös pari vuotta Yhdysvalloissa. Hän tapasi paavi Pius XI:n yksityisvastaanotolla Roomassa ja kävi myös Jerusalemissa ja Kairossa.

Neuvostovallan aikana Liettuassa

Neuvostoliitto miehitti Liettuan kesällä 1940 ja teki lopun niin armeijasta, jonka pappina Matulionis tuolloin työskenteli, kuin koko valtiosta. Kirkon toimintaa rajoitettiin tiukasti. Kesällä 1941 Saksa hyökkäsi Neuvostoliittoon ja Liettua oli ensimmäisenä linjalla. Saksalaismiehityksen aikana kirkko saattoi toimia normaalisti. Tämän hintana oli vaikeneminen Liettuassa toimeenpannusta juutalaisten kansanmurhasta, johon osallistui suuri määrä liettualaisia poliiseina, paikallishallinnon jäseninä tai vapaaehtoisina. Kaikessa hiljaisuudessa monet kirkonmiehet kuitenkin auttoivat juutalaisia.

Vuonna 1943 paavi Pius XII nimitti Teofilius Matulionisin Kašiadorysin piispaksi. Neuvostojoukot ja -hallinto palasivat kuitenkin Liettuaan 1944 ja jo 1945 piispa Matulionis tuomittiin kymmeneksi vuodeksi Siperiaan pakkotyöleirille. Syynä oli hänen paimenkirjeensä. Matulionisin tuomio ei ollut mikään poikkeustapaus.

Neuvostohallitus pyrki saamaan sortotoimilla kirkon valvontaansa. Kirkonmiehiä vaadittiin mm. tuomitsemaan Liettuassa käyty kansallinen partisaanisota miehittäjää vastaan. Kirkkoa vaadittiin myös katkaisemaan suhteensa paaviin ja toimimaan kansallisena laitoksena. Telšiain piispa Vincentas Borisevičius teloitettiin Vilnassa salaisen poliisin päämajan kellarissa 1946. Arkkipiispa Mečislovas Reinys, Vilnan apulaispiispa, vangittiin kesällä 1947 "neuvostovastaisesta toiminnasta" syytettynä. Hän sai kahdeksan vuoden tuomion ja kuoli Venäjällä Vladimirin vankilassa 1953. Nykyään marttyyripiispoja muistetaan Vilnan katedraalin Piispojen kappelissa.

Teofilius Matulionis pääsi palaamaan kotiin vuonna 1955, muttei piispanistuimensa kaupunkiin vaan Birštonasiin. Siellä hän jouluna 1957 vihki pienen asuntonsa keittiössä piispaksi tulevan kardinaalin ja Kaunasin arkkiispan Vincentas Sladkevičiuksen. Vuonna 1958 Matulionis siirrettiin rangaistukseksi Šeduvaan, jossa hänet pakotettiin elämään täydellisessä eristyksessä.

Katolinen kirkko ei ollut unohtanut palvelijoitaan rautaesiripun takana. Paavi Johannes XXIII nimitti Matulionisin arkkipiispaksi "ad personam" kesäkuussa 1962. Neuvostoviranomaiset kieltäytyivät antamasta hänelle matkustuslupaa, jotta hän olisi voinut osallistua Vatikaanin II kirkolliskokoukseen.

Yleisessä tietoisuudessa Nikita Hruštšovin aikaa Neuvostoliiton johdosa pidetään jotenkin avoimena vaiheena, mutta silloin unohtuu esimerkiksi hänen ateistinen kampanjansa, joka Baltiassa sai myös kansallismielisyyden vastaisen luonteen 1950-luvun lopulta alkaen. Arkkipiispa Teofilius Matulionisin epäilty murha Šeduvassa 20. elokuuta 1962 sopii hyvin ajankuvaan.

Arkkipiispa Matulionis kuoli tunnistamattoman aineen aiheuttamaan myrkytykseen vähän sen jälkeen, kun viranomaiset olivat tehneet hänen luonaan kotitarkastuksen. Viranomaiset sallivat piispa Teofiliuksen hautaamisen Kašiadorysin katedraaliin, mutta ilman erityisiä seremonioita. Liettuan itsenäistymisen jälkeen 1999 piispan jäännöksille tehtiin ruumiinavaus ja ruumiista löytyi lyijyn ja muiden myrkyllisten aineiden jäämiä. Näyttää vahvasti siltä, että KGB oli saattanut loppuun vainon, jonka sen edeltäjä oli aloittanut Pietarissa 1923.

Arkkipiispa Teofilius Matulionisin kanonisaatio nousi esille heti Liettuan uudelleenitsenäistymisen jälkeen 1991. Paavi Johannes Paavali II kehotti riemuvuoden 2000 alla vainottuja kirkkoja laatimaan luetteloita marttyyreistään mahdollista kanonisaatiota varten. Liettuan kirkon listalla oli niin kirkonmiehiä kuin maallikoita, niin miehiä kuin naisia. Joulukuussa 2016 paavi Franciscus vahvisti Teofilius Matulionisin kuolleen marttyyrina, ja autuaaksi julistamisesta ilmoitettiin viime huhtikuussa.

Marttyyripiispa Teofilius Matulionis on toinen modernin ajan liettualainen, joka on julistettu autuaaksi. Ensimmäinen on Jurgis Matulaitis-Matulewicz, joka toimi mm. Vilnan piispana 1918-1925. Hänen autuaaksi julistamisensa aikaan 1987 Liettua oli vielä Neuvostoliiton vallan alainen ja paavi Johannes Paavali II vietti seremonian Roomassa.

Liettualle arkkipiispa Teofilius Matulionisin autuaaksi julistaminen on paitsi kirkollinen myös kansallinen juhla. Sadattuhannet maan kansalaiset ovat kokeneet Matulionisin tavoin neuvostoajan sorron, ainakin 300 000 liettualaista oppi tuntemaan vankileirit ja Siperian karkotukset. 1940-luvun ja 1950-luvun alun suuren kollektiivisen trauman käsittely on yhä kesken, koska se saattoi alkaa avoimesti ja julkisesti vasta itsenäisyyden palautumisen jälkeen. Autuaalla marttyyripiispa Teofilius Matulionisilla on varmasti merkittävä paikka liettualaisten sydämissä ja rukouksissa.

Aulis Kallio

Herramme, pyhyyden lähde!

Sinä vahvistat kaikkia, jotka luottavat sinuun ja mukautuvat sinun tahtoosi. Sinä tuit piispa Teofiliusta, kun hän sinun nimesi tähden kärsi vainoa vankiloissa ja pakkotyöleireillä pysyen aina vakaasti uskollisena sinulle. Suo, että hän, joka kerran oli paimenemme, olisi pyhämme ja esirukoilijamme taivaassa. Suotakoon armolahjat, joita me luottavaisina etsimme, piispa Teofiliuksen esirukousten kautta. Aamen.

Lisätietoja: www.teofilius.lt
(liettuaksi, puolaksi ja englanniksi)

Isä Anders Hamberg

Pyhän Olavin seurakunnan kirkkoherraksi

Helsingin piispa Teemu Sippo SCJ asetti Pyhän Olavin seurakunnan kirkkoherran virkaan isä Anders Hambergin 11.6.2017. Hänestä tuli samalla kautta aikojen ensimmäinen Pyhän Olavin seurakunnan suomalainen kirkkoherra.

Messun alkaessa klo 10.30 pilviverho väistyi ja aurinko alkoi pilkottaa. Piispa ja tuleva kirkkoherra saapuivat juhlallisessa saattueessa kirkkoon. Messua oli viettämässä yhdessä piispan ja kirkkoherran kanssa seurakunnan assistentti isä Amando Dee Di sekä isä Benedino Nene.

Messu eteni muuten tavanomaiseen tapaan, mutta saarnan jälkeen piispa kysyi juhlallisesti isä Andersilta samat kysymykset kuin papiksi vihittäessä. Saatuaan kaikkiin kysymyksiin myöntävän vastauksen piispa ojensi isä Andersille symbolisena eleenä seurakunnan avaimet, ja kirkkokansa antoi raikuvat aplodit.

Messun jälkeen juhlakansa siirtyi seurakuntasaliin, jonne oli talkoovoimin järjestetty niin ruokailu kuin kahvituskin. Tarjolla oli seurakunnan monien kulttuurien mukaisesti kaikenlaisia perinneruokia eri maista: suomalaista lohikeittoa, irakilaista riisipaistosta, puolalaista pataa, burmalaista keittoa ja mitä kaikkea muuta. Lopuksi juotiin kakkukahvit.

Heinäkuun ja kesälomien lopulla saimme mahdollisuuden tehdä muutamia kysymyksiä uudelle kirkkoherralle:

Mikä sai sinut alun pitäen liittymään katoliseen kirkkoon? Entä ryhtymään papiksi?

Minulla oli jonkinlaista kiinnostusta pitkään, jo nuorena. Esimerkiksi matkaillessa ulkomailla kirkkorakennukset kiinnostivat. Joskus nuoruudessa luin ns. katolisvastaisen kirjan, jonka argumentit kirkkoa vastaan tuntuivat itse asiassa aika heikoilta ja kirjaa pidemmälle lukiessa alkoi se, mitä kirja vastusti (eli kirkon opetus) itse asiassa vaikuttaa todelta. Tuli jopa mieleen kysymys, miksi tätä pitäisi vastustaa...

Aloittaessani teologian opiskelun Åbo Akademian teologisessa tiedekunnassa kasvoivat mahdollisuudet perehtyä ja syventyä kirkon opetukseen sekä samalla kiinnostus kirkkoa kohtaan. Alkoi tutustuminen kirkon ja kirkon opetuksen historiaan. Ajatus, että oppi oli pysynyt oikeastaan samana, kirkon alkuajoista saakka, vakuutti. En ollut koskaan kuulunut luterilaiseen kirkkoon, joten minulla ei ollut paavinvastaisuutta. Armeijan aikana, etäällä opinnoista ja yliopistomaailmasta, kypsyi lopullisesti päätös, että kun palaan takaisin opintojen pariin Turkuun, otan yhteyttä katoliseen pappiin ja liityn kirkkoon.

Olin ryhtynyt opiskelemaan teologiaa jo ennen liittymistä kirkkoon. Ehkä voi ajatella, että pappiskutsumus oli olemassa jo ennen kirkkoon liittymistä. Oli lopulta melko luontevaa ajatella pappisuraa kirkkoon liittymisen jälkeenkin.

Mikä on sinulle henkilökohtaisesti tärkeintä kirkossa?

Tärkeintä kirkossa on opillinen jatkuvuus ja täsmällisyys. Myös sakramentaalinen elämä, erityisesti eukaristia ja parannuksen sakramentti. Liturginen sakramenttien vietto on myös minulle tärkeää.

Mikä on opillisesti ajatellen vaikeinta ymmärtää, hyväksyä tai uskoa?

Omasta protestanttisesta taustasta johtuen aluksi pyhimysten kunnioitus sekä reliikkien arvostaminen. Järjellisesti ja opillisesti ajatellen oli helppo ymmärtää, miten ja miksi näin toimitaan, mutta kun tähän ei ollut kasvanut lapsesta saakka, sen omaksuminen myös sydämessä vei aikaa. Pienenä kuriositeettina, opillisen jatkuvuuden taustaa ajatellen, joskus on vaikea ymmärtää, miten tietty asia voi olla syntiä Puolassa, mutta sallittua Saksassa...

Mitkä ovat nyky-yhteiskunnassa (Suomea ajatellen) tärkeimmät papin tehtävät? Ovatko papin tehtävät mielestäsi muuttuneet viime vuosikymmeninä?

Yhteiskunnallamme on kristilliset juuret, mutta arkipäivässä kristillisyys ei juurikaan enää näy. Siksi tärkeintä papin työssä on se mikä on aina ollutkin: sielujen pelastaminen, tarjota maallikoille sekä edellytykset elää katolilaisena että syventää uskonelämää ja kolmantena sakramenttien vietto sekä katekeesi sakramenteista. Papin tehtävät eivät ole mielestäni olennaisilta osiltaan muuttuneet vuosien saatossa. Sielujen pelastaminen ja pelastuksen edellytysten luominen: ihmisen vieminen Jumalan luo ja Jumalan vieminen ihmisen luo. Nämä tehtävät ovat muuttumattomia ja tärkeitä papeille kaikkina aikoina.

Tätä haastattelua tehtäessä on kulunut hieman yli kuukausi virkaanasettamis-

Artikkeleita

messusta. Osasitko odottaa piispan päätöstä vai yllätyitkö?

Ennen tänne siirtymistä oli piispan kanssa keskusteluja, että täällä tarvitaan pappi, joka voisi viipyä ehkä vuoden tai tai puoli vuotta tai ainakin kesän yli. Siksi aluksi minut nimitettiin administraattoriksi toistaiseksi, mutta jo silloin aivan alussa oli hieman keskustelua, että jatkoa voidaan katsoa tietyn ajan jälkeen. Jo ennen Jyväskylään siirtämistä keskusteluissa olivat jatko-opinnot tai jonkin ajan kuluttua toimiminen kirkkoherrana. Todellisuudessa mahdollisuus tehdä jatko-opintoja ei ollut kovin suuri, sillä minun olisi pitänyt siirtyä Roomaan, eikä tämä siis ollut käytännössä mahdollista.

Miten papin elämä muuttuu kun hänestä tulee kirkkoherra?

Verrattuna kappalaiseen kasvaa kaikenlainen vastuu. On tietenkin vastuu hallinnosta ja taloudesta. Byrokratiaan kuluu enemmän aikaa kuin muilla papeilla. Syntyy vastuu myös liturgisen ja sakramentaalisen elämän järjestämisestä, kuten esimerkiksi avioliittojen ja kasteiden järjestämisestä. Yleisesti vastuu ja hallinnolliset tehtävät lisääntyvät.

Minkälainen maa Suomi on katolilaisille?

Vaikeampi verrattuna moneen muuhun maahan. Kirkollisen elämän olisi hyvä keskittyä kirkon ympärille, mutta Suomessa välimatkat tekevät sen vaikeaksi. Toiminta kaiken kaikkiaan on pienimuotoisempaa. Messut katolisissa maissa ovat suurempia ja niihin osallistuu enemmän uskovia. Myöskään kulttuurissamme ei ole samalla tavalla niitä asioita, jotka kantavat katolista uskoa verrattuna esimerkiksi Keski-Eurooppaan. Uskovilta itseltään vaaditaan paljon enemmän, kun ympäröivä kulttuuri ei tue uskonelämää. Esimerkkinä vaikka pyhimyskulkueet ja vastaavat juhlat, joita on katolisissa maissa helppo järjestää ja niihin on helppo osallistua. Täällä kirkkoa ylläpidetään pienemmistä resursseista johtuen pienimuotoisemmin.

Olet vieraillut usein Roomassa. Mitä sikäläisestä katolisesta kulttuurista haluaisit siirtää tänne?

Sen, että usko on luonnollinen osa arkista elämää.

Entä mitä suomalaisesta katolisuudesta haluaisit siirtää Etelä-Eurooppaan?

Täällä ei ole sitä samaa kulttuurista tukea kuin mitä heillä on. Meillä vaaditaan syvempää omistautumista uskolle. Täytyy itse osallistua ja toimia uskon puolesta, kun ei voi vain osallistua ympäristön kannustamana.

Olet viettänyt myös Jyväskylässä tridentiinistä messua. Mikä tekee tridentiinisestä messusta aivan erityisen?

Siinä olemme yhteydessä melkein koko katolisen historian kanssa, sillä tämä messun muoto on ollut lähes samassa muodossa yli vuosituhannen ajan. Muutamia asioita on tullut lisää ja joitain on poistunut, mutta se on suurin piirtein sama kuin mitä on vietetty vaikka Roomassa keskiajalla. Se myös yhdistää meidät rukouselämässä esimerkiksi kirkkoisien kanssa. Koska pappi ja seurakunta rukoilevat samaan suuntaan, syntyy syvä ajatus palvonnasta. Kun messu pidetään latinaksi, se erottuu myös enemmän arkielämästä ja tuo siten messulle aivan erityistä arvoa. Eukaristia uhrina, messu-uhri, korostuu tridentiinisessä messussa tavallista messua enemmän.

Jyväskylässä, kirkon kanssa samassa rakennuksessa, sijaitsee katolisten sisarten leikki-ikäisten koulu (Nunnala). Nunnalan lapset haluavat vielä kysyä sinulta muutamia asioita:

Leo 6v: ***Miten Jeesus pystyi luomaan avaruuden, koska se on ääretön?***

Koska Jumala itse on ääretön! Rakentaja on rakennuksen ulkopuolella, kuten legojen kokoaja ei ole osa lego-rakennelmaa. Myös voisi miettiä mitä tarkoittaa "ääretön"...

Linus 4v: ***Mitä silloin oli kun ei ollut mitään?***

Ei vain ollut mitään! Ei ollut maailmaan tai avaruutta. Vain Jumala itse. Tätä emme ihmisinä tietenkään voi ymmärtää, koska luotuina, osana luotua maailmaa olemme maailman rajoitteiden alaisia. Kaikki käsitteistömme on tämän rajoitteen alla, joten tätä on vaikea ymmärtää. Kuten totesin, rakentaja itse ei ole mukana rakennelmassa, vaan sen ulkopuolella. Järjellinen vastaus on, että silloin oli vain Jumala... mutta emme me voi ymmärtää sitä ilman jumalallista käsitteistöä.

Kiitos haastattelusta!

Erkki Luoma-aho

Rippi, syyllisyydestä vapauttava voima

The Economist -lehti (22.4.2017) käsitteli syyllisyyttä ja sen vaikutusta psyykkiseen hyvinvointiimme ja jokapäiväiseen elämäämme viitaten Michel Slepianin (Columbian yliopisto, New York) tieteelliseen tutkimukseen aiheesta. Salaisuuden ylläpitäminen on raskas henkilökohtainen taakka. Tutkimuksen mukaan 97 % meistä ylläpitää salaisuuksia, joita emme voi tai halua paljastaa ulkopuolisille. Yleisin salaisuuksien määrä on 13. Suuria ”syviä” eli sellaisia salaisuuksia, joista ei koskaan puhu kenenkään kanssa, on keskimäärin viisi.

Yleisimmät salaisuudet koskevat uskottomuutta, varkauksia, töissä tehtyä huonoa tai huolimatonta työtä, sukupuolista orientoitumista, aborttia ja huumeita. Yleisimmät ”syvät” salaisuudet liittyvät seksiajatuksiin koskien muita kuin sitä henkilöä, jonka kanssa on vakituisessa suhteessa, ja jo mielessä olevan seksisuhteen toteuttamista.

Tutkijat arvioivat salaisuuksien vaikutusta elämään asteikon avulla. Tutkimuksen koehenkilöt joutuivat merkitsemään, kuinka usein he aktiivisesti joutuivat peittämään, esimerkiksi keskusteluissa muiden kanssa, salaisuuksiaan tai ajattelivat niitä. Tutkijat havaitsivat, että koehenkilön psyykkiseen terveyteen vaikutti eniten juuri salaisuuden tai salaisuuksien jatkuva pohdiskelu, ei salaisuus sinänsä. Ne koehenkilöt, jotka ainakin kerran kuukaudessa ajattelivat salaisuuttaan, saivat mittausasteikossa arvon 66; ne, jotka ajattelivat sitä joka päivä, arvon 49. Ne, jotka harvoin ajattelivat tai pohtivat salaisuuttaan, saivat arvon 0.

Salaisuuden ylläpitäminen vaikuttaa pitkällä tähtäimellä henkilön psyykeen ja muuttaa hänen persoonallisuuttaan. Tutkija julkaisi tutkimuksensa *Journal of Personality and Social Psychology* -julkaisussa. Hänen mukaansa katolisen kirkon rippi on oivallinen tapa päästä irti personallisuutta painavasta salaisuudesta (synnistä). Ripin psykologinen vapauttava arvo on siinä, että

- rippi vapauttaa syyllisyyden painolastista
- rippi on ilmainen
- rippi on salainen.

Harvoin taloudellinen julkaisu kuten The Economist kehuu katolista sakramenttia; artikkeli tukee katolisen kirkon sakramentaalista kokonaisuutta vapauttavana voimana.

Jan-Peter Paul

African Catholic Chaplaincy in Finland

Holy Mass for the ACC will continue to be celebrated in **Saint Mary's Church every Sunday at 12:45**.*

For more information, contact the chaplain: Rev. Fr. Leonard Wobilla Shwei, phone 040-849709, e-mail: acc@katolinen.fi.

*) Exception: Sunday, Aug. 13th, Mass will be celebrated in Saint Henry's Cathedral at 13:00.

URKUMUSIIKIN
JUHLAA KATEDRAALISSA

URKUREITA LÄHELTÄ JA KAUKAA

JÁNOS GYÜLVÉSZI
(Unkari/Lohtaja)

Urkukonsertti Pyhän Henrikin katedraalissa torstaina 7. syyskuuta 2017 klo 18.00.

SOCIETAS SANCTI GREGORII MAGNI
gregoriusyhdistys.wordpress.com

PYHÄ MESSU LATINAKSI
Pyhän Henrikin katedraalissa
Sunnuntaina 3.9.2017 klo 13.00
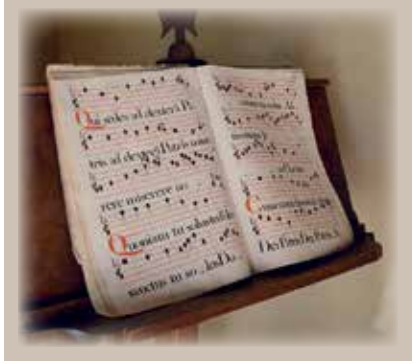
Gregorius-yhdistyksen järjestämiä tridentiinisiä tai joskus ”gregoriaanisia” messuja vietetään Pyhän Henrikin katedraalissa normaalisti aina kuukauden ensimmäisenä sunnuntaina klo 13.00 (ei kesäkuukausina).

A Tridentine or sometimes a “Gregorian” Mass in Latin is usually celebrated in St. Henry's Cathedral on the first Sunday of the month at 13.00 (not during summer).

Lisäksi: **Lauantaina 2.9. klo 9.00**
Kööpenhaminan piispa Czeslaw Kozon viettää Maltan ritarikunnan investituuramessun Pyhän Henrikin katedraalissa vanhemman liturgian mukaisesti. Tervetuloa!

Kirkkoonotto ja vahvistus Tartossa 8.12.1989.

Katolisen kirkon vaiheita itsenäisessä Suomessa OSA 7

Hiippakunta kasvaa ja kehittyy

Vatikaanin II kirkolliskokous ja sen seuraukset näkyivät Suomessakin monin tavoin, ja myös piispa Paul Verschurenin vaikutus huomattiin jopa suomalaisessa maallisessa lehdistössä. Pieni katolinen hiippakunta alkoi saada näkyvyyttä.

Vuonna 1981 piispa Verschuren nimitettiin paavillisen kirkkolain uudistustoimikuntaan, ja tämän huomioivat useat suomalaiset sanomalehdet, samoin kuin vuonna 1981 sen, että Suomen katolilaiset Caritaksen välityksellä auttoivat Puolaa, joka kärsi elintarvikkeiden niukkuudesta. Sunnuntaina 17. toukokuuta kerättiin kaikissa Suomen katolisissa kirkoissa ja kappeleissa kolehti Puolan elintarvikeavun hyväksi. Kertyneet varat lähetettiin Tanskan Caritakselle, joka huolehti ruokapakettien toimituksesta Puolaan. Siellä kirkon edustajat ottivat ne vastaan ja toimittivat vielä samana päivänä tarvitseville. Paketteja oli kahdenlaisia, monilapsisille perheille ja vanhuksille. Vastaanottajat oli valittu pahimmassa ahdingossa olevien joukosta.

Vuonna 1985 alkoi Roomassa ekumeeninen Pyhän Henrikin juhlan vietto Santa Maria sopra Minerva -kirkossa. Siitä alkaen tuo juhla on ollut jokavuotinen hyvien ekumeenisten suhteiden ja kolmen Suomessa toimivan kristillisen kirkkokunnan keskinäisen kunnioituksen näkyvä merkki.

Myös piispa Verschurenin koti-Suomessa (Suomen kansalaisuuden hän oli hankkinut heti kun se oli mahdollista) tapahtui uusia ja suuria asioita. Maahan saapui katolisia pakolaisia mm. Vietnamista ja Iranista, suomalaiset menivät naimisiin katolilaisten kanssa, uusia seurakuntia perustettiin. Piispa Verschuren koki tämän hyvin haasteellisena. Hänen suuri unelmansa oli luoda suomalainen katolinen kirkko, kirkko, joka oli kiinteässä yhteydessä Rooman kanssa, mutta jolla oli oma kansallinen identiteettinsä ja ennen kaikkea suomalainen papisto, jonka hän näki välttämättömänä edellytyksenä katolisen kirkon todelliselle elävälle läsnäololle Suomessa.

Muuan piispa Verschurenin unelma toteutui, kun karmeliittasisaret ilmaisivat halunsa perustaa kontemplatiivinen luostari Suomeen. Espoon karmeliittaluostari perustettiinkin vuonna 1989. Se on toiminut hengellisenä tukikohtana monelle suomalaiselle ja synnyttänyt myös elinvoimaisen karmeliittamaallikoiden ryhmän. Luostarin tulossa

Stella Mariksen vihkiäiset 13.8.1983

Suomeen oli alussa jonkin verran hankaluuksia. Alun perin sisaret olisivat halunneet perustaa Suomeen bysanttilaisen riituksen mukaisen luostarin, jonka Verschuren kuitenkin koki ongelmalliseksi varsinkin ortodoksista kirkkoa ajatellen.

Tunnustuksia ja juhlia

Helmikuun 18. päivänä 1982 jätti presidentti Mauno Koivistolle valtuuskirjeensä Pyhän istuimen uusi Suomen-pronuntius, arkkipiispa Luigi Bellotti, joka seurasi eläkkeelle siirtynyttä arkkipiispa Josef Zabkaria. Arkkipiispa Bellotti sanoi iloitsevansa siitä, että hän nyt ensimmäisellä käynnillään sai tutustua valkoiseen Suomeen (talvi oli luminen!) ja toivoi voivansa kesän tultua nähdä maan vihreässä puvussaan. Hän halusi myös välittää kaikille Suomen katolilaisille paavin erityisen lämpimän tervehdyksen ja hänen apostolisen siunauksensa.

Sunnuntaina 15. marraskuuta 1981 piispa Paul Verschuren luovutti Pyhän Ristin seurakunnan pappilassa lehtori Evi Koskelle paavi Johannes Paavali II:n myöntämän ansiomerkin Pro ecclesia et Pontifice. Ansiomerkki myönnettiin Evi Kosken työstä katolisen kirjallisuuden kääntämisen hyväksi. Isä Jac Reijnders sanoi: "Tiedämme, että hän on tehnyt työnsä rakkauden ja hartauden tuntein. Onnittelemme häntä, että hän on saanut tunnustusta työstään niin korkealta taholta ja toivotamme hänelle Jumalan siunausta ja menestystä!"

Itsenäisyyspäivänä 1981 Katolisen tiedotuskeskuksen johtaja isä Jac Reijnders SCJ sai vastaanottaa tasavallan presiden-

Artikkeleita

tin myöntämän Suomen Valkoisen Ruusun ritarikunnan ensimmäisen luokan jäsenmerkin tunnustuksena pitkäaikaisesta ja ansiokkaasta toiminnasta kirkollisen tiedotustoiminnan alueella.

Sunnuntaina 7. joulukuuta 1981 piispa Paul Verschuren ojensi Wladyslaw Wnukille paavi Johannes Paavali II:n myöntämän siunauskirjan sen johdosta, että herra Wnuk on kuudenkymmenen vuoden ajan palvellut uskollisesti ja uutterasti Pyhän Henrikin kirkon kuoron jäsenenä. Siunauskirjan puolankielisen tekstin luki päämessun jälkeen sisar Eugenia.

Vuoden 1981 elokuussa piispa Verschuren vihki diakoniksi Pentti Laukaman Pyhän Henrikin kirkossa. Isä Jan Koolen SCJ vietti papiksi vihkimisensä 25-vuotisjuhlaa 15. heinäkuuta, ja isä Cornelis Puts SCJ puolestaan juhli sääntökuntalupaustensa 40-vuotisjuhlaa 8. syyskuuta.

Stella Maris

Fides kertoi hiippakunnan toimintakeskuksen vilkkaasta elämästä: vieraskirjan mukaan erilaisia ryhmiä kävi 1986 Stella Maris -toimintakeskuksessa 45 ja vierailijoita noin 1320. Vakiintuneiden kokousten (pappienneuvosto, pastoraalineuvosto, Marian seurakuntaneuvosto) lisäksi keskuksessa kokoontuivat hiippakunnan talousneuvostojen jäsenet. Kirkon yhteyteen otetuille järjestettiin tilaisuus tutustua paikkaan. Muita "ensikertalaisia" ryhmiä olivat Autuaan Ursulan kappeliseurakunnan jäsenet kevätretkellään ja CAM-musiikkileiri.

Retrettejä pidettiin kymmenen, suomenkielisiä kuusi ja ruotsinkielisiä neljä. Näistä kolme oli ekumeenisia. Kohokohdiksi muodostuivat talvella perheleiri ja kesällä hiippakunnan juhla, joiden molempien osallistujamäärä ylitti kaikki odotukset. Muita tapahtumia olivat AC:n 50-vuotisjuhlan yhteydessä järjestetty piispan vastaanotto ja Pohjoismaiden katolisen kehitysapujärjestön kokous.

"Ilahduttava uusi piirre Stella Mariskeskuksen toiminnassa oli 1986 talon avautuminen lähiympäristölle. Vapaapalokunta piti kesällä kahteen otteeseen pelastus- ja sammutusharjoituksia, ja Koisjärven kylätoimikunta järjesti adventtiajan hartauden, johon osallistui 65 lähiseudun asukasta."

Anna-Marja Aalto taas kertoi Pyhän Henrikin seurakunnan kesätraditiosta:

"Saahan traditioksi kai juhlallisesti kutsua jo muutaman kesän tapaa? Koko kesäkauden (kesä-heinä-elokuun) jokaisena keskiviikkona tarjotaan Henrikin pappilassa kello 19 alkavan iltamessun jälkeen kirkkokahvit. Ja väkeä on ollut!

Jos tämä kahvitilaisuus on 'porkkana' valittaessa viikon arkimessua, niin on ihan hauskaa, että monet tulevat juuri silloin. Toisten seurakuntalaisten tapaaminen jää kesällä vähiin monista eri syistä - eikä vähiten viikonlopun mökkiläjuoksu-hassutuksen vuoksi. Messun pitänyt pappi toivottaa kaikki ystävällisesti tervetulleiksi - yhtä hyvin omat kuin muutkin lampaat. On ollut antoisaa ja hauskaa!"

Katolisen kirjallisuuden kokoelma

Piispa Paul piti erittäin tärkeänä katolisen kulttuurin tekemistä tutuksi suomalaisille. Avatessaan torstaina 23. huhtikuuta 1987 Studium Catholicumissa virallisesti tutkijoiden käyttöön Suomen katolista kirkkoa käsittelevän kirjallisuuden kokoelman, jonka kerääminen oli aloitettu jo jonkin aikaa sitten, hän sanoi: "Toivon erityisesti, että tämä kokoelma herättää mielenkiintoa ei ainoastaan menneisyyttä ja sitä kohtaan, mitä toiset tai me itse kerran olemme kirjoittaneet ja julkaisseet, vaan myös tämän hetken haasteita ja tulevaisuuden antamia tehtäviä kohtaan. Mitä tulee omiin, katolisen kirkon piiristä lähteviin painotuotteisiin, tämä kokoelma ei enää kasvaisi, jos ne, joilla on kirjoittamisen lahja ja kyky polemisoida lehdistön palstoilla, eivät enää kirjoittaisi. Toivon, että Collectio Catholica Fennica auttaa meitä katsomaan eteenpäin ja osallistumaan tietoisesti, vaikka vaatimattomastikin, tärkeään tehtävään: hyvän katolisen, eri aloja käsittelevän kirjallisuuden tuottamiseen."

Osaltaan tämä näyttely liittyi myös vuonna 1988 vietettyyn suomalaisen kirjan 500-vuotisjuhlaan, jolloin myös hiippakunnassa muistettiin juhlan aiheen, keskiaikaisen Missale Aboensen julkaisemista. Silloin vietettiin piispanmessu Henrikin kirkossa soveltuvin osin Missale Aboensen mukaan.

Vuonna 1990 Studium Catholicumiin koottu katolisten kirjojen näyttely kiersi myös useissa seurakunnissa. Näyttelyn kokoaminen oli aloitettu kirjan juhlavuonna. Ensin ajateltiin katolista uskoa käsitteleviä kirjoja, joihin tutustuminen voi diasporassa eläville ja muillekin katolilaisille sekä vasta kirkkoon liittyneille jäädä hyvinkin sattumanvaraiseksi. Luetteloon haluttiin kuitenkin myös katolista kaunokirjallisuutta, koska monelle suomalaiselle se on ollut ensimmäinen kosketuskohta katolisuuteen ja koska sen kautta voi saada monipuolisen kuvan katolisesta elämästä. Piispa Verschuren sanoi olevansa hyvin iloinen voidessaan sanoa, että katolista kirjallisuutta on suomeksi olemassa. Studiumiin koottu katolisen kaunokirjallisuuden osasto vetikin vuosien ajan kirjastoon katolisia lainaajia, jotka usein eksyivät myös pyhimysten ja kirkkohistorian pariin. Valitettavasti kaunokirjallisuus on saanut väistyä näyttävämpien taidekirjojen tieltä, jotka eivät samalla tavoin houkuttele tavallisia suomalaisia katolilaisia.

Paavi Johannes Paavali II vieraili Suomessa 1989, kuva Pyhän Henrikin katedraalin edestä.

Johannes Paavali II Suomeen

1980-luku oli paavi Johannes Paavali II:n aikaa, samoin kuin seuraava vuosikymmen. Hän oli uuden ajan mediapaavi, jonka vaikutus ulottui yli koko maailman. Puolalaisena patrioottina hän osaltaan suuresti vaikutti synnyinmaansa irtautumiseen kommunismista, hän vieraili eri maissa, puhui nuorille ja keräsi heidät nuortenpäiville eri puolille maailmaa. Joka paikassa häntä kuulemaan tulivat sadattuhannet innokkaat kuulijat. Hänen katsotaan keskeisesti saaneen aikaan Neuvostoliiton lopullisen murenemisen, Itä-Euroopan vapautumisen kommunismista ja Baltian maiden irtautumisen itsenäisiksi valtioiksi. Joitakin vuosia aikaisemmin kukaan ei olisi osannut kuvitella, että muutos voisi olla niin raju.

Suomen katolisessa paikalliskirkossa se näkyi ennen kaikkea suhteissa Viroon, yhtäkkiä saattoi suhteellisen helposti matkustaa Helsingin ja Tallinnan välillä. Yhteydet Studium Catholicumin ja Tallinnan katolisen kirkon ja sen kirkkoherran isä Rein Õunapuun välillä olivat kiinteät. Piispa Verschuren vieraili useaan otteeseen sekä Tallinnassa että Tartossa, mm. jakamassa vahvistuksen sakramenttia niille Viron katolilaisille, jotka piispan puuttuessa eivät olleet sitä saaneet. Virossa oli koko neuvostomiehityksen ajan sinnitellyt pieni, mutta sisukas katolinen joukko. Nyt he saivat vihdoin yhteyden katoliseen kirkkoon, ja Suomesta lähetettiin kutsukirjeitä vierailua varten. Niitä käytettiin ahkerasti. Kun paavi vihdoin vuonna 1989 saapui Pohjoismaiden kiertomatkallaan Suomeen, osallistui Jäähallissa vietettyyn messuun myös virolaisia ystäviä.

Suomalaiset tiedotusvälineet olivat ennakoineet paavin tuloa jo pitkään ja mm. piispa Verschurenilta udeltiin asiasta. Piispan vastaus oli lyhyt: se elin, joka voi kutsua paavin vierailulle, on paikallinen piispainkokous. Jo viisi vuotta sitten Pohjoismaiden piispainkokous esittikin paaville periaatteellisen vierailukutsun. Tämän jälkeen on sitten tutkittu mahdollisuuksia paavin vierailun järjestämiseen... Päätös paavin tulemisesta Pohjoismaihin on paavin omissa käsissä.

Tämä uskomaton vierailu Pohjoismaihin tapahtui kesäkuussa 1989, eikä sen jälkeen enää mikään ollut aivan entisellään. Helsingin pieni katolinen hiippakunta oli astunut aimo askeleen eteenpäin ja sitä alettiin huomioida lehdistössä enemmän kuin ennen. Itse paavin vierailua kommentoivat lähes kaikki Suomessa ilmestyvät sekä suomen- että ruotsinkieliset sanoma- ja aikakauslehdet, pääosin myönteisesti. Myös informaatiokurssilla, millä nimellä johdantokurssi silloin tunnettiin, koettiin äkillinen huippu osanottajien määrässä. Se on vuosien mittaan hieman laskenut, mutta on edelleen verrattain suuri. Tosin kaikki eivät koskaan liity kirkkoon, mutta jo pelkkä oikean tiedon ja ymmärryksen levittäminen on tärkeää.

Tuula Luoma OP

Lähteet
Fideksen vuosikerrat 1980-1990
Studium Catholicumin lehtileikekokoelma
Finlandia Catholica

Nuorten festivaali Stelliksessä 12.-16.7.

Jo toista kertaa järjestetty nuorten festivaali Stella Mariksessa oli jälleen iloinen ja siunattu tapahtuma. Festivaalin teema oli "Voimallinen on tehnyt minulle suuria tekoja. Hänen nimensä on pyhä", eli sama kuin paavin valitsema Maailman nuortenpäivien 2017 teema.

Festivaaliajankohta oli hyvin sopiva ainoassa mariaanisessa pyhäkössämme järjestettävälle tapahtumalle, sillä saimme viettää kaksi juhlaa Neitsyt Marian kunniaksi: Fatiman ilmestyksen 100-vuotispäivä 13.7. sekä Karmel-vuoren neitsyt Marian päivä 16.7.

Aloite festivaalista syntyi kesällä 2016 seminaristi Andreaksen saaman innoituksen perusteella. Viime vuoden festivaalin jälkeen nuorten viikonloppuja on järjestetty kuukausittain Stella Mariksessa ja liike, jonka ydinajatus on yhdistää erilaisia ryhmiä, kieliä ja kulttuureja hiippakunnassamme, on jatkanut kasvamistaan. Nimi "One Body in Christ"/"Yksi ruumis Kristuksessa" kiteyttää niin viikonloppujen kuin festivaalinkin hengellisyyttä. Vuoden 2017 festivaalin osallistujajoukko kuvasti tätä ajatusta. Edustettuna oli toistakymmentä kansallisuutta, kieltä ja kulttuuria kauniina osoituksena siitä, että yhteisöllisyys ja yhteenkuuluvuus Kristuksessa ei tunne rajoja. Käytännön haasteet, ennen kaikkea kääntäminen ja tulkkaus, ratkaistiin luovasti yhteistuumin. Laulettiin suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi, mutta myös hepreaksi, swahiliksi, vietnamiksi, italiaksi sekä saksaksikin. Ruusukko sujui kaikilla kielillä, ja sekä tanssille että hiljaiselle adoraatiolle oli tilaa. Myös muista kristillisistä yhteisöistä oli tullut osallistujia. Oli ilo saada osoittaa näin konkreettisesti, mitä "katolinen" tarkoittaa.

Runsaasti pappeja

Ilo oli myös nähdä, että festivaalilla kävi peräti yhdeksän pappia, mukaan lukien piispamme Teemu ja yleisvikaarimme isä Raimo. Ensimmäiseen festivaaliin verrattuna määrä oli moninkertainen. Isä Raimo uhmasi torstain vesisadetta ja piti iloisen ja spontaanin puheen, jossa rohkaisi nuoria kertomaan uskostaan ja näyttämään sitä muille. Sääolosuhteisiin nähden osuvasti hän kertoi kohtaamisestaan paavin kanssa. Hän oli todennut pyhälle isälle, että ilmasto Suomessa on maineeseensa verrattuna huomattavasti parempi: kylmää ja lunta on vain 6 kuukautta vuodessa…

Isä Jean-Claude ja isä Gianni olivat läsnä koko festivaalin ajan, viettämässä päivittäin messua ja adoraatiota, kuulemassa rippiä, antamassa niin katekeesia kuin todistuksiakin, ohjaamassa ja neuvomassa nuoria sekä välillä tanssimassa ja pelaamassa lentopalloa. Suuri siunaus oli myös, että vieraanamme oli kaksi fransiskaani-isää Puolasta sekä pappi Italiasta isä Giannin perustamasta Oasi della Pace (Rauhan keidas) – yhteisöstä. Myös sisaria niin Tampereelta kuin Stella Mariksestakin oli mukana. Puhujina toimivat lisäksi maallikot, mm. virolainen Vooglaidien perhe, jonka kutsumus on edistää ja puolustaa elämää ja perhettä muuttuvassa ja katolista moraalikäsitystä vastustavassa yhteiskunnassa. Perheitä oli täältä Suomestakin paikalla ja lasten ilo ja nauru rikastutti ja piristi tunnelmaa. Sekä pappien, sääntökuntalaisten että perheiden vahva läsnäolo oli erittäin sopiva päätös kuluneen vuoden nuorten viikonlopuille. Niiden aiheena on ollut oman kutsumuksen löytäminen ja teemaviikonloppuja on omistettu niin pappeudelle, Jumalalle vihitylle elämälle kuin avioliitollekin.

Seiskää vahvoina

Saimme jälleen nähdä suoranaisia ihmeitä siinä, kuinka Herra kaitsee ja auttaa pienessä ja suuressa, käytännön asioissa ja hengellisissä tarpeissamme. Vapaaehtoisia tuli Ahvenanmaalta saakka auttamaan keittiössä ja ruokalahjoituksia saatiin niin runsain määrin, että joka päivä oli kuin juhlaa. Riippumatta toisistaan ja ilman ennakkotilausta aiheiden suhteen kaikki festivaalin puhujat, niin papit kuin maallikot, toivat vahvasti esiin samaa viestiä: meidän tulisi uskaltaa seistä vahvoina ja suoraselkäisinä uskomme puolustajina maailmassa, joka yhä enemmän hylkii totuutta ja Jumalaa. Tämä oli kuin suora johdanto ensi vuoden nuortenviikonloppuihin ja festivaaliin, jonka teema noudattaa taas paavin valitsemaa Maailman nuorten päivien teemaa: "Älä pelkää!"

Raikuvat aplodit

Sunnuntain iloisen ja juhlallisen messun vietti piispamme. Hän rohkaisi saarnassaan nuoria pysymään uskossa ja viemään Jumalan valoa sinne, missä ovat. Messun lopuksi piispa totesi, että Suomessa on tapana sanoa, että kun jotain on tehty kahdesti, se on jo perinne. Raikuvat aplodit irtosivat, kun piispa lisäsi, että ehkä asia ei kuitenkaan ole ihan niin yksinkertainen, vaan kyllä siihen vaaditaan kolmaskin kerta! Uskomme tähän ja odotamme jo innolla ensi vuoden festivaalia sekä tulevia viikonloppuja 0-100-vuotiaille nuorille. Voimallinen todella teki meille suuria tekoja Stella Mariksessa. Tiedämme, että hän haluaa jatkaa sitä, mitä hän on meissä aloittanut.

Katarina Finnilä

Stella Mariksen lastenleirit *kesällä 2017*

Sisar Barbaran johtama lastenleiri Stella Mariksessa pidettiin kahden viikon aikana 11.-23.6. 5-11-vuotiaat lapset olivat leirillä yhden tai kaksi viikkoa. Aamupäivän uskonnonopetuksesta vastasivat sisar Barbara, sisar Ewa sekä isä Tri ensimmäisellä viikolla ja toisella viikolla isä Jean-Claude.

Olennaisena osana leiriin osallistuivat isoset eli teini-ikäiset nuoret, jotka auttoivat lapsia, pelasivat heidän kanssaan lentopalloa ja valmistivat heidän kanssaan pieniä esityksiä, joita sitten yhdessä katsottiin.

Nukketeatterinäyttelijä Sinikka Meurman yhdessä Sari Krootilan kanssa tuli esittämään Fatiman Marian tapahtumat; näin lapset saivat tutustua sata vuotta sitten tapahtuneeseen Fatiman ihmeeseen.

Sisaret haluavatkin kiittää kaikkia vapaaehtoisia leirin toteutumisesta.

Monipuolista ohjelmaa

Sisar Barbaran ohjauksessa harjoiteltiin lauluja, joita mm. jokapäiväisessä messussa laulettiin. Yhteistä ohjelmaa olivat myös kädentaidolliset työt. Lapset mm. valmistivat upeita "lasimaalauksia" kartongista ja silkkipaperista sisarten kanssa. Leiriolympialaisissa jännitettiin yksilö- ja joukkuesuorituksissa. Juhlallinen hetki oli palkintojenjakoseremonia mitaleineen.

Kuka on Jeesus? Kuka on Maria? Tämä oli yhtenä otsikkona leiriohjelmassa. Lapset oli jaettu ryhmiin ja jokaisen ryhmän tehtävänä oli leirin isosten avulla valmistaa pieni esitys aiheesta. Saimme nähdä erilaisia pohdintoja, tietokilpailun, "tv-ohjelman", esitysten ja laulujen avulla. Muutama ryhmä oli valmistanut myös julisteen kuvituksineen.

Mutta kuka on Jeesus ja Maria ja mitä he merkitsevät kullekin lapselle ja ryhmälle? "Jeesus on Jumalan poika, ystävä, pelastaja, maailman vapahtaja, rauhan ruhtinas, Marian ja kasvatti-isänsä Joosefin poika, Jumala, ihmeiden tekijä, profeetta, puuseppä." "Maria on Jeesuksen äiti, esirukoilija, pyhä, on Jeesuksen kanssa, meidän kaikkien äiti, kuuntelee meitä aina, lempeä, nuori."

Esitys "tv-ohjelmana"

Eräs esityksistä oli hauskalla tavalla toteutettu "tv-ohjelma". Siinä Pikku Kakkonen -ohjelma keskeytyy ylimääräisen uutislähetyksen takia. Studioon saapuu edustajia eri maista kertomaan, miksi Jeesus ja Maria ovat tärkeitä. Koska leirin lapset edustavat monia kansallisuuksia, oli riemastuttavaa seurata esitystä, jossa "studioon" saapuivat puolalainen sisar, romanialainen opettaja sekä italialainen näyttelijä. Asut oli valittu myös hauskalla tavalla ilmentämään kunkin vieraan ammattia ja olemusta; esim. opettajalla oli tiukka nuttura ja silmälasit. Kommentit olivat luonnollisesti näillä eri kielillä, jotka juontaja sitten käänsi suomeksi. Studiovieraat kehottivat kaikkia rukoilemaan kovasti perheiden, kärsivien ja sairaiden puolesta. Juontajat esittivät osansa oikein hyvin televisiosta tuttujen haastattelumaneereiden kautta. Esitys päättyi Pikku Kakkosen tunnusmelodiaan ja sai raikuvat aplodit.

Agape-juhla

Toinen mieleenpainuva tapahtuma oli yhteinen rakkauden ateria, agape-juhla. Sitä vietettiin ehtoollisen asettamisen muistoksi. Turkulainen kirjailija Kirsti Ellilä oli leirillä valmistamassa aterioita yhdessä emäntä Maane Hännisen kanssa. Kirsti leipoi pieniä leipäsiä, joissa oli risti ilmentämässä yhteisen leivän jakamista, kuten Jeesus jakoi leivän apostolien kanssa. Isä Jean-Claude siunasi leivät ja ruuan ja sitten kaikki yhdessä taitoimme oman leipäsemme ja söimme sen ennen varsinaista ateriaa.

Ennen ateriaa saimme katsoa leirin isosten valmistaman esityksen Mariasta, Joosefista ja Jeesuksesta. Esitys seurasi Jeesuksen elämää enkeli Gabrielin ilmoituksesta Jeesuksen julkisen esiintymisen kynnykselle. Nuoret olivat valmistaneet esityksen hyvin: Marian ja Joosefin kohtaaminen oli esitetty kauniisti. Huumoriakin mahtui joukkoon, mm. tappelukohtaus esitettiin hidastetusti nuorimpien leiriläisten suureksi riemuksi. Joosef kiirastulessa -kohtaus jäi myös mieleen esimerkkinä nuorten kekseliäästä tavasta esittää vaikeita asioita.

Lastenleirin hyvä tunnelma, leiriläisten iloisuus, lasten kirkkaat ja kauniit lauluäänet ja lahjakkaiden isosten ponnistelut lämmittävät mieltä pitkään, unohtamatta myöskään sisarten ja pappien suurenmoista työtä. Oli antoisaa olla mukana!

Marja Torsti

Artikkeleita

AC:n kevätretki Tallinnaan

Academicum Catholicum teki onnistuneen ja opettavaisen kevätretken Tallinnaan 20.52017. Ensimmäinen kohteemme oli birgittalaisluostarin rauniot Piritan kaupunginosassa (joka siis saa nimensä juuri pyhästä Birgitasta) sekä niiden vieressä sijaitseva birgittalaissisarten moderni luostari ja majatalo. Rauniot tekevät vaikutuksen suurella koollaan, ja samalla ne panevat kiitollisena ihmettelemään sitä, että Naantalissa vastaava luostarikirkko on säilynyt ja pysynyt kirkollisessa käytössä.

Hyvän lounaan jälkeen siirryimme vanhaankaupunkiin, jossa dominikaaniisä Artur Puolasta kertoi keskiaikaisesta dominikaaniluostarista ja dominikaanisen hengellisyyden levittämisestä pääosin ateistisessaVirossa. On hienoa, että sekä birgittalaiset että dominikaanit (no, oikeastaan vain yksi dominikaani) ovat saaneet paikan aivan keskiaikaisten luostarinraunioidensa välittömästä läheisyydestä. Birgittalaisten ja dominikaanien lisäksi Virossa toimivat Opus Dei ja neokatekumenaalinen tie. Tavallisesta hiippakuntapapeista ja ylipäätään virolaisista papeista on pula, ja suomalaisten onkin välillä vaikea ymmärtää, kuinka kristillisvastainen virolainen itseymmärrys on - isä Arturin sanoin katoliseksi kääntyvää pidetään helposti virolaisuuden petturina. Toisin kuin Suomessa Runeberg ja Snellman, Viron kansallisen heräämisen isät määrittelivät virolaisuuden kristinuskon vastakohdaksi.

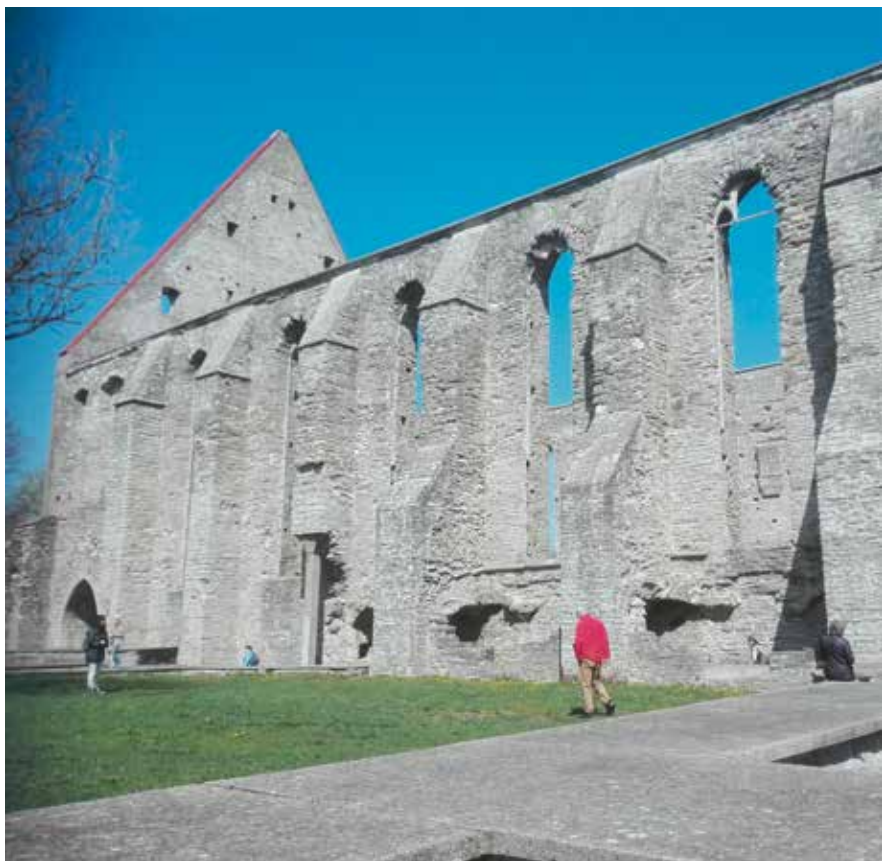

Luostarivisiittien jälkeen kävimme vielä pyhien Pietarin ja Paavalin katedraalissa, ja sitten oli vapaata aikaa, kunnes palasimme Viking-terminaalille. Noin 20 hengen ryhmä oli tyytyväinen matkaan, ja varmasti solidaarisuus Virossa vaeltavaa kirkkoa kohtaan kasvoi entisestään.

Tallinna on lähellä. Pääkaupunkiseutulaisten katolilaisten kannattaisi harkita ainakin satunnaisia messu- ja museomatkoja etelänaapurin puolelle hengellisen ja kulttuurisen elämän rikastuttamiseksi sekä uskovien yhteyden vahvistamiseksi.

Emil Anton, AC:n vpj

Neljä syytä suunnata Latviaan

Vain hieman yli viikko Tallinnan-matkamme jälkeen kävin ensimmäistä kertaa Riiassa, Baltian (ja 1600-1700-luvun Ruotsin) suurimmassa kaupungissa. Tässä neljä syytä, miksi muidenkin suomalaisten katolilaisten kannattaisi lähitulevaisuudessa suunnata Latviaan.

1. Katolinen maailma alkaa Latviasta. Kun lähdemme Suomen rajojen ulkopuolelle, niin historiallis-maantieteellisesti katsottuna katolinen maailma tulee vastaan hyvinkin nopeasti, nimittäin juuri Latviassa. Latvia jakautuu neljään osaan (Vidzeme, Kurzeme, Zemgale ja Latgale), joista itäinen Latgale oli pitkään osa Puolaa ja on säilyttänyt katolisen uskon. Toisin kuin Suomessa ja Virossa, Latviassa katolinen kirkko muodostaa huomattavan suuren historiallisen vähemmistön, ehkä n. 20 % koko väestöstä. Latgalessa sijaitseva Aglonan basilika on kansainvälisestikin merkittävä pyhiinvaelluskohde, kun taas Riiassa komeilee keskiaikainen, vuodelta 1225 periytyvä Pyhän Jaakobin katedraali (joka muistuttaa kovin Turun tuomiokirkkoa). Lisäksi Riian hienot luterilaiset kirkot olivat tietysti keskiajalla katolisia.

2. Kaunis Riika on katolisen kirkon luomus. Riian perusti katolinen piispa Albert vuonna 1201. Vaikka Baltian maiden väkivaltaisen käännyttämisen historia ei ole kokonaan kunniakas, Riian katolisperäinen vanhakaupunki on syystäkin turistien suosiossa ja ehdottomasti kokemisen arvoinen. Joka päivä

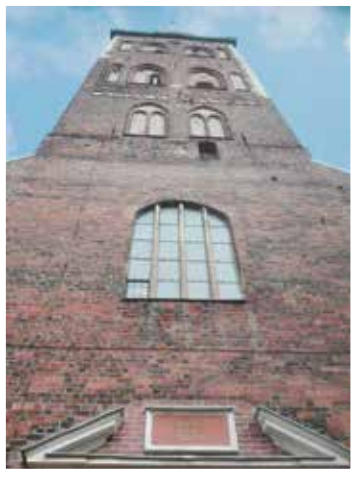

kaupungissa järjestetään ilmaisia opastettuja kävelykierroksia alkaen pyhän Pietarin kirkolta klo 11 (vanhakaupunki) ja 12 (modernimpi Riika). Uusi keskusta puistoineen ja jugendrakennuksineen on viehättävä, ja hinnat ovat usein selvästi Suomen tasoa alhaisemmat. Suomeen verrattuna monet asiat tuntee saavansa lähes ilmaiseksi, latviaksi "bezmaksas".

3. Kielessä on yllättävän paljon yhteistä suomen kanssa. Vaikka latvian kieli kuuluu liettuan kanssa balttilaisten kielten ryhmään eikä siis ole sukua suomelle, suomessa ja latviassa on itämerensuomalaisten ja balttilaisten kansojen maantieteellisen läheisyyden ja historiallisten kontaktien takia yllättävän paljon yhteistä sanastoa: suomessa on n. 200 baltialaista lainasanaa, latviassa jopa 400 itämerensuomalaista lainaa. Esim. "Paljonko tuo maksaa?" on latviaksi "Cik tas maksā?" Myös germaaniset ja slaavilaiset kielet ja jopa latina auttavat latvian ymmärtämisessä. Harva tietää, että katolisessa latgalessa on oma latgalen kieli, liettuan ja latvian välimuoto. Virallisesti sitä pidetään latvian murteena, mutta silti latgaleksi vietetään messujakin.

4. Historia, kulttuuri ja ehkä paavikin. Latvia koki Viron tavoin todella kovia 1900-luvulla, erityisesti toisen maailmansodan aikana, jolloin Neuvostoliitto ja Saksa vuorotellen valtasivat maan ja tuhosivat paikallista väestöä ja kulttuuria. Tästä kertovat Riian useat museot, ja historiasta muistuttaa läsnäolollaan myös suuri venäläisväestö, ehkä n. 30% maan väkiluvusta. Naapurimaiden Viron ja Liettuan tavoin Latviassa järjestetään viiden vuoden välein valtavat laulu- ja tanssijuhlat, johon osallistuu huomattava osa väestöstä. Erityisen merkityksen juhlat saavat ensi vuonna 2018, kun Baltian maiden ensimmäisestä itsenäistymisestä tulee kuluneeksi sata vuotta. Huhutaan myös, että paavi Franciscus saattaisi olla matkustamassa tämän johdosta Baltiaan, joten viimeistään ensi vuodeksi kannattaa suunnitella Baltianmatkaa. Sitä odotellessa voi selata AirBalticin edullisia lipputarjouksia (Riika on Helsingistä katsottuna selkeästi lähempänä kuin Oulu!) ja nauttia Youtubesta etelänaapuriemme sykähdyttävistä kansanlauluista – kuuntelepa esim. viroksi *Mu isamaa on minu arm* (Isänmaani on rakkauteni) ja *Ilus maa* (Kaunis maa) tai latviaksi *Saule, Pērkons, Daugava* (Aurinko, Ukko, Väinäjoki) ja *Dvēseles dziesma* (Sielun laulu).

Emil Anton

På svenska

En pilgrimsfärd i praktiken – Franciskusleden

En pilgrimsfärd har flera dimensioner. För oss katoliker är kanske de religiösa och kontemplativa de viktigaste. Historiskt var en pilgrimsfärd en botgörelse för ens synder.

Ofta gavs syndaren av biktfadern olika möjligheter att sona sina synder. Vanlig sot var såsom idag böner, men man kunde för svåra synder få större alternativa förpliktelser. Man bads kanske stöda fysiskt eller ekonomiskt byggandet av en kyrklig byggnad, stöd till en orden eller annan kyrklig eller religiös sammanslutning. De som inte hade ekonomiska möjligheter kunde anmodas att göra en pilgrimsfärd och då man nått slutmålet be för något helgon eller Jungfru Maria.

Pilgrimsfärden var på medeltiden en omfattande och t.o.m. farlig bot. Om pilgrimsfärden gällde Jerusalem, Santiago de Compostela eller Rom måste botgöraren vandra tusentals kilometer genom för honom okända områden var man talade främmande språk och risken att bli sjuk, råka ut för en olycka eller rövare och mördare var verkligt. Ofta uppgjorde pilgrimen upp ett testamente för han eller hon var ju borta i år. Det var inte alltid klart att man överhuvudtaget skulle återvända från pilgrimsfärden. Längs med de längre pilgrimslederna fanns sjukhus, gravgårdar och riddarordnar hade som uppgift att skydda vandraren.

Idag är situationen en helt annan. Det är ovanligt att någon i bikt anmodas att utföra en pilgrimsfärd. Pilgrimsfärden har dock kvar en religiös och kontemplativ dimension, men färden har allt mer naturen av en kulturell, fysisk och social upplevelse. För många har pilgrimsfärder blivit en fritidssysselsättning, ett slags sportlig hobby. Givetvis lämnar även en sådan ”pilgrimsfärd” en religiös prägel på ”pilgrimen”. Man kan inte vandra i fotspåren av ett helgon och mot en heligt plats utan att detta skulle påverka en.

Pilgrimsledet från Florens till Rom är ca 600 km lång. Den omfattar ca 30 dagsfärder på i medeltal 20 km. Själva färden kan indelas i fyra helheter på en vecka på grund av att få av oss har möjlighet att vandra i en dryg månad boende på hotell eller albergon. Vandringar på en vecka på ca 150 km är däremot möjliga. Det finns fyra naturliga tidsmässiga och logistiska vandringshelheter.

Vecka ett

Flyg från Helsingfors till Rom och därifrån från flygfältet med snabbtåg till Florens. Man borde ta på sig en eller två dagar i Florens för att besöka den vackra medeltida staden och museerna. Vandring går från Florens till Sansepolcro. Därifrån kan man ta buss eller taxi till Arezzo och vidare med tåg tillbaka till Rom. Höjdpunkter under vandringen är klostren i Camaldoli och La Verna samt staden Sansepolcro med sina fina konstmuseer. Denna led omfattar fyra stigningar på över 700 meter och två på över 1000. Man vandrar i en av Europas största naturparker ofta utan att träffa på någon under hela dagen. Denna led kräver bra kondition och uthållighet.

Vecka två

Denna vandringshelhet sträcker sig från Sansepolcro till Gubbio och vidare till Assisi. Helheten är fysiskt något lättare och markeringarna klarare. Man vandrar inte längre huvudsakligen på skogsstigar utan grus- och asfaltvägar är allt vanligare. På leden finns också stumpar av antika romerska vägar. Gubbio och Assisi är värda att stanna på i några dagar. I Franciskusbasilikan i Assisi kan man även få sitt pilgrimsintyg om man kommit ihåg att stämpla sitt pilgrimspass under vandringen. Från Assisi går det tåg till Rom.

Vecka tre

Vandringens natur ändrar sig. Det finns allt flera pilgrimsgrupper, tyskar, italienare och t.o.m. amerikanare. På leden finns några brantare stigningar på 700 – 1000 meter. Sevärda städer är Spello och Spoleto var det lönar sig att stanna en eller två dagar. Man vandrar allt oftare på grusvägar och asfalt. Från Rieti som är denna leds slutpunkt kan man ta buss till Rom.

Vecka fyra

Den sista leden för från Rieti till Rom. Även på denna led finns det några stigningar på närmare 1000 meter. Mot slutet av vandringen går man i Roms förstäder och industriområden. Man vandrar längs med Tibern till Vatikanen var man på pilgrimskontoret kan få ett pilgrimspass mot att uppvisa sitt stämplade pilgrimspass och officiell identifikationsbevis såsom pass.

Givetvis kan man indela vandringen hur man själv vill. Det gäller att skaffa sig en bra bok över Franciskusleden och detaljerade kartor på 1:25000 eller 1:50000. Packningen skall vara lätt, max 7-8 kg utan vatten och den dagliga lunchpackningen. Bra vandringsskor är ett måste, vandringsstavar kan vara nyttiga likaså lätta regnkläder. Det är ofta trevligare att vandra i sällskap, fast andra pilgrimer på övernattningsställena är villiga att delta i samtal under middagarna för att jämföra dagens händelser och planera följande dags vandring.

Pilgrimer med pilgrimspass får ofta rabatt på 10 % på mat och husrum. Prisen är högre i städerna och ju närmare Rom man kommer. Ofta kostar hotellen och albergon ca 40–70 euro natten. Middagen kan kosta 15–20 euro så att man måste räkna med ca 100 euro per dygn eller ca 3000 euro för hela vandringen utan flyg- och andra transportkostnader.

Vandringen fordrar god kondition och friskt humör. Man vandrar ofta utanför mobiltelenäts räckvidd och längsmed stigar. En olycka kan vara allvarlig om man inte träffar någon annan på hela dagen. Under min vandring träffade jag på en 71-årig holländsk kvinna som vandrade ensam. Hon råkade ut för benbrott och en annan gång blev hon strandsatt mitt i en bäck under ett vattenfall. Om ingen skulle ha kommit förbi kunde det ha gått illa för henne.

Vandrarna är dock i allmänhet mellan 20–45 år, män och kvinnor. Den äldsta jag råkade på var en 75-årig man från Tyskland, men han var ett undantag. Om man har möjlighet att vandra Franciskusleden borde man göra det. Det är en annorlunda upplevelse än det idag välkända pilgrimsleden till Santiago de Compostela.

Jan-Peter Paul

Källor:
Simone & Anton Ochsenkühn:
Franziskusweg Pilgerführer, amac-buch Verlag (2014)
www.amac-buch.de/gps-franziskusweg
www.kompass.de (kartor)

Lukijoilta

Historiasta ja käännöskukkasista

Niistä olisi pari asiaa viime numeron johdosta. Lehdessämme on ollut paljon tietoa kirkkomme historiasta. Kirjoitukset olisi hyvä lukea, jottei sattuisi sellaista kuin viime numerossa: Kahta historia-artikkelia seuraavassa kirjoituksessa ursuliinisisaristamme väitettiin, että mons. Carling oli ensimmäinen suomenuotsalainen katolinen pappi. Carling oli supisuomalainen ja hänellä on hiippakunnassamme sukulaisiakin. Kuten heille hän on ollut elävää todellisuutta minullekin niin papin tehtävissä kuin tervetulleena vieraana kotonani, jossa hän vieraili monasti.

Kotini oli muuten 26 vuotta Pietarinkatu 10:ssä, jossa oli aikanaan asunut se oikea ensimmäinen suomenruotsalainen pappimme, Wilfrid von Christierson, jonka nimi on mm. piirtynyt lähtemättömästi Academicum Catholicumin historiaan.

Lehden sivulla 4 oli uutinen uusista kardinaaleista, joiden joukossa on myös ruotsalainen, nimittäin naapurimaamme piispa Anders Arborelius. Hänet ja muut neljä uutta ”luotiin” kesäkuun lopussa.

Uutiseen liittyi käännöskukkanen, joka oli lehdessämme jo toistamiseen. Kääntäjän taitoon kuuluu löytää oman kielen vastine sille käännettävässä tekstissä olevalle ilmaukselle, jota ei käy kääntäminen sellaisenaan. Kääntäjä ei ole tehtävänsä tasalla, jos niin ei tapahdu. Valitettavan usein käännösteksti paljastaa tumpelon olleen asialla. Niinpä meillä ei enää leivota vuokaleivoksia vaan ”kuppikakkuja” eikä ole esikuvia vaan ”roolimalleja”, eikä mitään enää vähennetä/supisteta/pienennetä vaan ”leikataan”. Viimeksi mainittu on tykkänään syrjäyttänyt vanhat omakieliset sanamme. Myös meillä on luoda-verbillä muitakin merkityksiä kuin raamatullinen, mutta nimittää-merkitys on yksin englantilainen. Uskon, että se kuulostaa muittenkin korvissa niin hassulta, ettei se saa samanlaista levikkiä kuin edellä mainitsemani.

Rauni Vornanen

Toimitus vastaa

Virheitä sattuu, vaikka tarkkuuteen pyritäänkin. Pitkälti joudumme kuitenkin luottamaan siihen, että lehteemme kirjoittavat vapaaehtoiset ovat itse riittävän huolellisia ja tarkkoja tiedoissaan. Täällä Fideksen toimituksessa olemme virheistä joka tapauksessa vilpittömästi pahoillamme.

Mitä tulee kardinaalien "luomiseen", asia ei ole aivan noin yksinkertainen. On totta, ettei sana tässä käytössä istu hyvin suomen kieleen, vaikka luoda-verbiä käytetäänkin esimerkiksi italiassa, latinassa, saksassa ja englannissa. Monissa seuraamissamme keskusteluissa on kuitenkin myös todettu, ettei pelkkä nimittäminenkään kuvaa riittävän selvästi koko tapahtumasarjaa: Hyvissä ajoin ennen kardinaalikonsistoria paavi kertoo nimittävänsä sen ja sen henkilön kardinaaliksi, mutta itse liturgisessa vietossa, kun kardinaali-electuksesta tulee tai hänestä tehdään kardinaali, on toivottu käytettävän jotakin muuta, vähän konkreettisempaa termiä. Se on kuitenkin vielä hakusessa. Olisiko parasta käyttää tehdä-verbiä? "Messun aikana paavi teki piispa Arboreliuksesta kardinaalin." Vai olisiko parempi sanoa: "Messun aikana paavi antoi piispa Arboreliukselle kardinaalin arvon." Tai: "Messun aikana paavi asetti piispa Arboreliuksen kardinaalin virkaan / kardinaaliksi." Kuulemme mielellämme lisää ehdotuksia.

Kommuunio ja keliaakikko

Liturgian ja sakramenttijärjestyksen kongregaatio julkaisi 15.6.2017 Pyhän isän toimeksiannosta piispoille lähettämänsä kiertokirjeen, joka koskee eukaristian vietossa käytettävää leipää ja viiniä. Kiertokirje lienee saanut aiheensa joissakin hiippakunnissa ilmenneestä epäpätevien ehtoollisaineiden käyttämisestä.

Kiertokirjeessä muistutetaan, että pappien ja erityisesti kirkkoherrojen on varmistettava ehtoollisleivän ja -viinin toimittajien luotettavuus. Kanonisen lain mukaan ehtoollisleivän on oltava happamatonta, valmistettu vehnästä ja riittävän tuoretta. Uskonopin kongregaatio on kiertokirjeessään 24.7.2003 täsmentänyt ohjeita niiden kommuuniolla kävijöiden osalta, jotka eivät voi käyttää vehnää. Käytännössä tämä siis koskee keliaakikkoja ja vehnäallergikkoja. Kirjeessä muistutetaan, että täysin gluteeniton hostia ei ole pätevä ehtoollisleipä, mutta vähägluteeninen hostia on. Tälle on vahvat teologiset perusteet. Asiassa ei ole mitään uutta, mutta asia lienee ajankohtainen, jotta kommuunioon liittyvä sakramenttikuri säilyisi kirkossa.

Kiertokirje on saanut katolisissa maissa uutismediat valloilleen, jossakin on mm. väitetty, että keliaakikot eivät voi enää osallistua kommuunioon. Keskustelussa todetaan kuitenkin, että gluteeniton hostia on aina ollut pätemätön kommuunioleipä eikä siinä ole mitään uutta. Catholic News Agencyn nettisivulla 11.7.2017 on asiasta artikkeli, jossa mm. viitataan Yhdysvaltojen piispainkokouksen kirjeeseen ”Celiac disease, alcohol intolerance and the Church’s pastoral response” (20.4.2016). Kyseinen kirje sisältää erittäin hyödyllistä luettavaa muillekin kuin Yhdysvalloissa asuville, pastoraalisesta työstä vastaaville henkilöille. Suosittelen!

Keliaakikon sietämä gluteenin minimäärä on yksilöllinen eikä definitiivisiä normeja ole. Yleensä katsotaan kuitenkin, että ainakin 50 mg päivässä on liikaa ja ylläpitää keliakiassa haitallista immuunireaktiota. Vehnässä voi olla jopa 20 % gluteenia. Jos 1 hostia painaa n. 300 mg, se voi sisältää 60 mg gluteenia. Jatkuva, esim. viikoittain toistuva gluteenialtistus tavallisia hostioita käytettäessä voi olla keliaakikon terveydelle haitallista, puhumattakaan, jos vastaanottaa kommuunion päivittäin.

Jos tavallinen hostia ei tule kyseeseen, on mahdollista hankkia seurakuntaan vähägluteenisia hostioita luotettavilta toimittajilta. Nämä hostiat sisältävät vain n. 30 mikrogrammaa gluteenia, joka lääketieteellisen näkemyksen mukaan ei ole haitaksi. Jos joku kuitenkin saa oireita myös tästä vähägluteenisesta hostiasta, hän voi pyytää lupaa papilta saada vastaanottaa kommuunio pelkästään viinin muodossa. Toki hengellinen kommuunio on aina mahdollinen.

Mitä pitäisi tehdä?

Katolisen keliaakikon on syytä keskustella kommuuniosta lääkärinsä kanssa. Julkaisin ilman omia kommentteja em. Catholic News Agencyn tiedotteen Facebook-sivulla Lääkärit (lääkäreille tarkoitettu sivusto, jäseniä on yli 8700). Ilahduin, kun asiasta virisi täysin asiallinen, joskin lyhyt, keskustelu, johon osallistui toistakymmentä lääkäriä. Minusta tämä osoittaa, että lääkärit pääosin suhtautuvat ymmärtäväisesti (tai yhdentekevästi) tähän ”katoliseen erikoisuuteen”. Lääkärihän ei ota kantaa potilaansa vakaumukseen, vaan tässä tapauksessa hänen sairautensa edellyttämiin elintapamuutoksiin uskonelämän toteuttamisessa. Kyllä lääkärin kanssa voi ja pitää ottaa tämä asia puheeksi.

Lääkäri arvioi, sisältääkö kerran viikossa otettava vehnästä valmistettu hostia henkilölle vaarattoman määrän gluteenia vai ylittyykö riskiraja. Lääkäri arvioi asiaa objektiivisesti (kliinisesti, verikokein ja mahalaukun tähystyksellä + koepaloilla), ja jos näyttöä haitasta ei ole eikä keliaakikko saa oireita, lääkäri saattaa sallia gluteenia sisältävän hostian vastaanottamisen kerran viikossa, kunhan asia kontrolloidaan. Kontrolli voi merkitä mahalaukun tähystystä koepaloineen määrätyn seuranta-ajan, yleensä vuoden, jälkeen. Jos keliaakikko käy usein kommuuniolla, asia on toinen.

Jos keliaakikko saa oireita, vaikkei siitä olisi lääketieteellisissä kokeissa näyttöä, tai jos on lääketieteellistä näyttöä liiallisesta gluteenialtistuksesta, tai jos lääkäri muusta syystä suosittaa gluteenialtistuksen kaikinpuolista minimoimista, keliaakikon on syytä käydä papin puheilla asian järjestämiseksi – kyseeseen tulevat joko vähägluteeninen hostia (jota on käsiteltävä ja annettava erillään tavallisista hostioista) tai kommuunio viinin muodossa. Näiden asioiden pastoraalinen järjestäminen on hiippakunnallinen asia.

Robert Paul
Sisätautiopin dosentti

Taizé – INTERNATIONAL YOUTH MEETING HAMINA

Haminassa järjestetään kansainvälinen Taizé-tapahtuma 25.-27. elokuuta. Päätöspäivänä sunnuntaina 27.8. isä Francisco Garcia viettää katolisen messun Haminan Johanneksen kirkossa osoitteessa Raatihuoneentori 10. Messun jälkeen on kokoontuminen Raatihuoneen torilla, jossa toimitetaan ekumeeninen matkaan lähettäminen ja siunaus.

Messun ja ekumeenisen siunauksen jälkeen Haminan ev.lut. seurakunnan kirkkoherra Juha Tanska kutsuu myös katolilaisia lounaalle Tanskojen puutarhaan sunnuntaina 27.8. Ne, jotka haluavat osallistua lounaalle voivat ilmoittautua isä Franciscolle puhelimitse 044-3657142 tai sähköpostitse francisco.garcia@katolinen.fi.

Lisätietoja: https://www.haminanseurakunta.fi/taizehamina/

Ilmoitukset

RETRETTI

Birgittalaisluostarissa lokakuussa

Ursininkatu 15 A, Turku
Birgittalaissisaret järjestävät kaikille avoimen retretin
lauantai 7.10.2016 kello 18 – maanantai 9.10. 2017 kello 12

AIHE: "Minun tahraton sydämeni voittaa".

Retretin johtaa isä Tri Nguyen

Lauantaina on pyhä messu Naantalin luostarikirkossa kello 16.

Ilmoittautumiset retrettiin birgittalaissisarille
puhelin: 02-2501 910
tai e-mail Birgitta.Turku@kolumbus.fi
Retrettimaksu 90 euroa, sisältää majoituksen ja ateriat

TURUN BIRGITTALAISSISARET

Suomen Caritas ry
Caritas Finland rf

Suomen Caritaksen uusi toimisto sijaitsee
Meilahdessa Kuusitiellä, hiippakunnan tiloissa
jossa toimii myös Katekeettinen keskus.

Caritaksen aukioloajat vaihtelevat, joten sovithan vierailuajan etukäteen. Vanha lankanumero ei ole enää käytössä.

Uusi osoite: **Kuusitie 6, 00270 Helsinki**
Puh/tfn/ph **0400 911874** • *E-mail* **caritas@caritas.fi**

www.caritas.fi

Uutuudet ja klassikot – kirjakauppasi netissä

www.katolinenkirjakauppa.net

katolinenkirjakauppa.net

Johannes Paavali II
Redemptoris Mater

Paavi Johannes Paavali II:n kiertokirje autuaasta Neitsyt Mariasta pyhiinvaeltavan kirkon elämässä 25.3.1987. *"Ne, jotka kaikissa sukupolvissa, kansoissa ja kansakunnissa ottavat uskossa vastaan Kristuksen, lihaksi tulleen Sanan ja maailman Lunastajan salaisuuden, eivät ainoastaan käänny kunnioittaen ja luottavasti hänen äitinsä Marian puoleen, vaan etsivät myös Marian uskosta tukea omalle uskolleen. Juuri tämä elävä osallisuus Marian uskoon määrittää hänen erityisen asemansa pyhiinvaeltavassa kirkossa, joka on uusi Jumalan kansa maan päällä."*

Nid. 90 sivua. Hinta 10,–

AVE MARIA!

CATHOLIC STUDENTS' CLUB — HELSINKI

AUTUMN 2017

Rosary and Holy Mass or Adoration in Latin and English in St. Henry's Cathedral on the following Tuesday evenings at 18.00:

SEPTEMBER 12 & 26
OCTOBER 10 & 24
NOVEMBER 7 & 21
DECEMBER 5 & 19

All students and young adults and others interested in the Catholic Faith, welcome! Afterwards, a nice get-together. Many other activities as well. Confession during Rosary.

cschelsinki.wordpress.com

SAVE THE DATE!

SATURDAY, OCTOBER 28th 2017
Church of St.John's Parish Hall
9.30-16.00

DIOCESAN FORUM

THE BEAUTY OF CATHOLIC MARRIAGE

-AMORIS LAETITIA-

RESERVERA DAGEN!

LÖRDAG, 28 OKTOBER 2017
Johanneskyrkans församlingssal
9.30-16.00

STIFTSFORUM

SKÖNHETEN I DET KATOLSKA ÄKTENSKAPET

-AMORIS LAETITIA-

Studium Catholicum

28.10.2017

MERKITSE PÄIVÄ!

LAUANTAINA 28. LOKAKUUTA 2017
Johanneksen kirkon SRK-sali
9.30-16.00

HIIPPAKUNNALLINEN FOORUM!

KATOLISEN AVIOLIITON KAUNEUS

-AMORIS LAETITIA-

Förstakommunionsundervisning
på svenska – Hösten 2017 och våren 2018

Undervisning på svenska för barn som kan tänkas gå till första kommunion våren 2018 ordnas gemensamt i S:t Henriks och S:ta Maria församlingar under läsåret 2017–18. Lärare är **Sara Torvalds** (sara.torvalds@sarax.com och 050-5424642).

Eleverna deltar i fem undervisningsgånger, tre under höstterminen och två under vårterminen. Samtliga fem gånger är obligatoriska.

Programmet

Varje gång börjar undervisningen kl. 11.00 (vi träffas i församlingssalen, i S.t Henrik ligger ingång till vänster om katedralen och i S:ta Maria går man ner för trapporna till höger om ingången till kyrkan). I samband med undervisningen deltar vi i svenska mässan (kl. 12.30 i S:t Henrik och kl. 11.30 i S:ta Maria). Undervisningen avslutas kl. 14 (utom sista gången, den 15 april, då det kan dra ut lite på tiden på grund av bikt och övning i kyrkan).

Första gången: S:ta Maria 3 september kl. 11-14
Andra gången: S:ta Maria 5 november kl. 11-14
Tredje gången: S:t Henrik 17 december kl. 11-14
Fjärde gången: S:t Henrik 21 januari kl. 11-14
Femte gången: S:t Henrik 15 april kl. 11-14.15

Förstakommunionsmässan firas på pingstdagen, den 20 maj kl. 12.30 i S:t Henrik

Mer information finns på sidan http://henrik.katolinen.fi/sakramentsundervisning

Stella Maris
Sirkkoontie 22, 09630 Koisjärvi
puh. 050 3055304
sähköposti stellamaris@katolinen.fi
www.stellamaris.fi
Säästöpankki: FI55 4006 2220 0136 11

Verbi Dei sono
Schola cantorum

Gregoriaanista laulua häihin, hautajaisiin ja muihin tilaisuuksiin. *Gregorian chant for weddings, funerals and other occasions.*
Yhteys, *Contact*: Markus Mäkelä 044-5021206.

TÖÖLÖN HAUTAUSTOIMISTO
Caritas Seurakuntapalvelu - Helsinki
09 628 398
Mechelininkatu 32, Taivallahden kasarmirakennus
www.toolonhautaustoimisto.fi

Huom! Kaikkia ilmoittajia ja kirjoittajia pyydetään painokkaasti pitämään kiinni sivun 2 alalaidassa annetuista aineiston viimeisistä jättöpäivistä (deadline). Toimitus ei voi taata, että viimeisen jättöpäivän jälkeen toimitettuja muutoksia ehdittäisiin huomioida. Deadline on aina 10 päivää ennen lehden julkaisupäivää, joka on kuukauden toinen perjantai.

Seurakunnat ja ohjelmat • Parishes and programs • 12.8.–10.9.

HELSINKI

Pyhän Henrikin katedraaliseurakunta

Pyhän Henrikin aukio 1, 00140 Helsinki. Puh. 09-637853, fax 09-6224618. Sähköposti henrik@katolinen.fi. Kotisivu henrik.katolinen.fi.

• La 17.40 vesper, 18.00 aattomessu. Su 9.30 messu englanniksi, 11.00 päämessu, 12.30 erikielisiä messuja, perhemessu tai 13.00 gregoriaaninen messu, 18.00 iltamessu. Ma, ke, pe 18.00 messu, ti ja to 7.30 messu. Ke 17.30 ruusukkorukous, pe 17.30 adoraatio. Ke, la 19.30 Neokatekumenaaliyhteisön liturgia. Rippiaika la 17.00-17.45 ja ma, ke, pe 17.30 sekä ennen sunnuntain messuja ja sopimuksen mukaan.
• *Sat. 17.40 Vespers, 18.00 Mass in Finnish. Sun. 9.30 Mass in English, 11.00 High Mass in Finnish, 12.30 Mass in other languages, Family Mass or 13.00 Gregorian Mass, 18.00 Mass in Finnish. Mon., Wed., Fri. 18.00 Mass in Finnish, Tues. and Thurs. 7.30 Mass in Finnish. Wed. 17.30 Rosary, Fri. 17.30 Adoration. Wed., Sat. 19.30 Liturgy of the Neocatechumenal Way. Confessions Sat. 17.00-17.45, Mon., Wed., Fri. 17.30, as well as before Masses on Sunday and by appointment.*

12.8. la 18.00 aattomessu
13.8. su kirkkovuoden 19. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 18.00 iltamessu
15.8. ti autuaan Neitsyt Marian taivaaseen ottaminen: 14.00 seniorit, 18.00 iltamessu
19.8. la 18.00 aattomessu
20.8. su kirkkovuoden 20. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 18.00 iltamessu
26.8. la 10.00 harjoitus ja rippi kirkossa vahvistuksen sakramenttia varten, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
27.8. su kirkkovuoden 21. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 12.30 messu ja vahvistuksen sakramentti, 18.00 iltamessu
28.8. ma 19.00 kuorokonsertti kirkossa
2.9. la 10.45-13.00 vahvistusopetus, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
3.9. su kirkkovuoden 22. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 13.00 gregoriaaninen messu, 16.30 messu espanjaksi/Santa Misa en Castellano, 18.00 iltamessu
4.9. ma 18.30 johdantokurssi
7.9. to 18.00 urkukonsertti kirkossa
9.9. la 10.00 harjoitus ja rippi kirkossa vahvistuksen sakramenttia varten, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
10.9. su kirkkovuoden 23. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 11.15 messu Tapanilassa, 12.30 messu ja vahvistuksen sakramentti, 13.45-17.45 adoraatio, 18.00 iltamessu

Huom! Ohjelmaan voi poikkeuksellisesti tulla muutoksia lehden painamisen jälkeen.

Huom! Kirkkokahvit sunnuntaisin, ei keskiviikkoisin, jälleen syyskuusta lähtien.

DIASPORA
Porvoo (ort. kirkko, Tattarinmalmi): 17.9. su 15.00
Tapanila (Veljestentie 6, Helsinki): 10.9. su 11.15

Pyhän Marian seurakunta

Mäntytie 2, 00270 Helsinki. Puh. 09-2411633, fax 09-2411634. Sähköposti maria@katolinen.fi. Kotisivu maria.katolinen.fi.

• La 9.30 (tai 11.00, katso ohjelma alla) messu, 18.00 aattomessu suomeksi. Su 9.30 ruusukkorukous, 10.00 päämessu suomeksi, 11.30 (1. su ruotsi, 2. su perhemessu englanniksi, 3. su vietnami, 4. su perhemessu suomeksi, 5. su saksa), 14.00 messu tagalogiksi (2. ja 4. su), 16.00 messu puolaksi, 17.30 ruusukkorukous englanniksi, 18.00 messu englanniksi. Ma, ke, pe 7.30 laudes, 8.00 messu. Ma, ti, ke, to, pe 17.15-17.50 adoraatio, 18.00 iltamessu. Rippitilaisuus ma, ti, ke, to, pe, la 16.45–17.05, su 9.30-9.50 ja 17.30–17.50. Seurakunnan kanslia avoinna ma-pe 10.00-14.00.
• *Sat. 9.30 (or 11.00, see programme below) Mass in Finnish, 18.00 Mass in Finnish. Sun. 9.30 Rosary in Finnish, 10.00 High Mass in Finnish, 11.30 (1st Sun. Swedish, 2nd Sun. Family Mass in English, 3rd Sun. Vietnamese, 4th Sun. Family Mass in Finnish, 5th Sun. German), 14.00 Mass in Tagalog (2nd and 4th Sun.), 16.00 Mass in Polish, 17.30 Rosary in English, 18.00 Mass in English. Mon., Wed., Fri. 7.30 Laudes, 8.00 Mass in Finnish. Mon., Tues., Wed., Thurs.. Fri. 17.15-17.50 Adoration, 18.00 Mass in Finnish. Confessions Mon., Tues., Wed. Thurs., Fri., Sat. 16.45-17.05, Sun. 9.30-9.50 and 17.30-17.50. Parish office open Mon.-Fri. 10.00-14.00.*

13.8. su Pyhän Marian seurakunnan nimikkojuhla: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 11.30 perhemessu englanniksi/Family Mass in English, 14.00 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
20.8. su kirkkovuoden 20. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 11.30 messu vietnamiksi, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
27.8. su kirkkovuoden 21. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 11.30 perhemessu ja koululaisten siunaaminen, 14.00 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
2.9. la 10.00–14.00 lauantaikurssi Englantilaisessa koulussa, 11.00 messu suomeksi, 18.00 messu suomeksi
3.9. su kirkkovuoden 22. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 11.30 messu ruotsiksi/Mässa på svenska, 13.00 messu afrikkalaisille/Mass for Catholics from Africa, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
6.9. ke 8.00 messu suomeksi, 14.00 messu suomeksi ja Maria-klubi, 18.00 messu suomeksi
9.9. la 9.30 messu suomeksi, 10.00 opetus vahvistuksen sakramenttia varten, 18.00 messu suomeksi
10.9. su kirkkovuoden 23. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 11.30 perhemessu englanniksi/Family Mass in English, 14.00 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

DIASPORA
Espoo (Olarin kappeli, Kuunkehrä 4): 3.9., 1.10., 5.11., 3.12. su 16.00
Hyvinkää (Vanha kirkko, Uudenmaankatu 13): 30.9., 14.10., 25.11., 9.12. la 16.00
Karjaa (Pyhän Katariinan kirkko, Lärkkullantie 26): 16.9., 7.10., 18.11., 2.12. la 14.00

TURKU

Pyhän Birgitan ja autuaan Hemmingin seurakunta

Ursininkatu 15a, 20100 Turku. Puh. 02-2314389, fax 02-2505090. Sähköposti birgitta@katolinen.fi. Kotisivu birgitta.katolinen.fi.

• Su 9.00 messu latinaksi, ruotsiksi tai suomeksi, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, kuukauden 1. su: 12.30 messu puolaksi, kuukauden 2. su: 12.30 messu vietnamiksi, 18.00 iltamessu englanniksi. Ke, pe, la 7.30 aamumessu, ti, to 18.00 iltamessu. To 17.30 adoraatio. Rippitilaisuus puoli tuntia ennen messuja ja sopimuksen mukaan.
• *Sun. 9.00 Mass in Latin, Swedish or Finnish, 10.00 Rosary, 10.30 High Mass in Finnish, 1st Sunday of each month: 12.30 Mass in Polish, 2nd Sunday of each month: 12.30 Mass in Vietnamese, 18.00 Mass in English. Wed., Fri., Sat. 7.30 Mass in Finnish, Tues., Thurs. 18.00 Mass in Finnish. Thurs. 17.30 Adoration. Confessions half an hour before Mass and by appointment. Masses also in other cities. (See the Mass schedule for diaspora below.)*

13.8. su kirkkovuoden 19. sunnuntai: 9.00 messu suomeksi, 10.30 päämessu, 12.30 messu vietnamiksi, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
15.8. ti autuaan Neitsyt Marian taivaaseen ottaminen: 18.00 juhlamessu
20.8. su kirkkovuoden 20. sunnuntai: 9.00 messu suomeksi, 10.30 päämessu, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
25.8. pe 18.00 messu Porissa
26.8. la 9.30 katekeesi, 13.00 perhemessu, 10.00 messu ruotsiksi Ahvenanmaalla/Mässa på Åland
27.8. su kirkkovuoden 21. sunnuntai: 9.00 messu suomeksi, 10.30 päämessu, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
2.9. la 10.00 messu ruotsiksi Ahvenanmaalla/Mässa på Åland
3.9. su kirkkovuoden 22. sunnuntai: 9.00 messu suomeksi, 10.30 päämessu, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
8.9. pe 18.00 messu Porissa
9.9. la 16.00 piispanmessu ja vahvistuksen sakramentti
10.9. su kirkkovuoden 23. sunnuntai: 9.00 messu ruotsiksi/Mässa på svenska, 10.30 päämessu, 12.30 messu vietnamiksi, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

KATEKEESI 26.8. la 9.30

DIASPORA
Ahvenanmaa (ev.lut. kirkko, St.Mårtensgården, Hindersböle): 26.8., 2.9. la 10.00
Eurajoki (ev.lut. kirkko, Kukkapolku 2): –
Pori (ort. kirkko, Maantiekatu 46): 25.8., 8.9. pe 18.00

JYVÄSKYLÄ

Pyhän Olavin seurakunta

Yrjönkatu 36, 40100 Jyväskylä. Puh. 014-612659, fax 014-612660. Sähköposti olavi@katolinen.fi. Kotisivu olavi.katolinen.fi.

• Su 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi. Ma 18.00 messu, ti 7.00 messu sisarten kappelissa, 18.00 gregoriaaninen messu, ke 18.00 messu, to 18.00 adoraatio ja 18.30 messu, pe 7.00 messu sisarten kappelissa. La 10.00 messu (kerran kuussa perhemessu 12.15). Rippiaika to 17.30-17.55 ja su 10.00-10.25 sekä 11.40-11.55 tai sopimuksen mukaan.
• *Sun. 10.00 Rosary, 10.30 High Mass, 12.00 Mass in English. Mon. 18.00 Mass, Tues. 7.00 Mass in Sisters' Chapel, 18.00 Gregorian Mass, Wed. 18.00 Mass, Thurs. 18.00 Adoration and 18.30 Mass, Fri. 7.00 Mass in Sisters' Chapel. Sat. 10.00 Mass (Family Mass in Finnish once a month at 12.15). Confessions Thurs. 17.30-17.55 and Sun. 10.00-10.25 and 11.40-11.55 or by appointment. For the latest updated program, see olavi.katolinen.fi.*

13.8. su kirkkovuoden 19. sunnuntai: 10.30 messu
14.8. ma 18.00 aattomessu
15.8. ti autuaan Neitsyt Marian taivaaseen ottaminen: 7.00 messu suomeksi, 18.00 messu latinaksi
20.8. su kirkkovuoden 20. sunnuntai: 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English
27.8. su kirkkovuoden 21. sunnuntai: 10.30 päämessu (radionauhoitus), 12.00 messu englanniksi/Mass in English
3.9. su kirkkovuoden 22. sunnuntai: 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English
10.9. su kirkkovuoden 23. sunnuntai: 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English

Huom! Messu englanniksi jälleen 20.8. Mass in English starts again on August 20.

Mahdollisista poikkeuksista ja lisäyksistä ilmoitetaan seurakunnan verkkosivuilla ja ilmoitustaululla.

TAMPERE

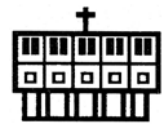

Pyhän ristin seurakunta

Amurinkuja 21 A, 33230 Tampere. Puh. 03-2127280. Sähköposti risti@katolinen.fi. Kotisivu risti.katolinen.fi.

• Su 10.00 ruusukkorukous, 10.30 päämessu, 16.30 ruusukko englanniksi, 17.00 messu englanniksi. Ma, ke, to, pe 18.00 messu. Ke 17.40 vesper, ti, to ja pe 18.30 adoraatio. La messuaika vaihtelee. Rippi joka päivä puoli tuntia ennen messua tai sopimuksen mukaan. Huom. matkat, katekeesipäivät ja lastenkerhot yms. saattavat aiheuttaa muutoksia arkimessujen aikoihin. Varsinkin lauantain messuajat vaihtelevat. Tarkista ajat kirkon ilmoitustaululta.
• *Sun. 10.00 Rosary, 10.30 High Mass in Finnish, 16.30 Rosary in English, 17.00 Mass in English. Mon., Wed., Thurs., Fri. 18.00 Mass. Wed. 17.40 Vespers, Tues., Thurs. and Fri. 18.30 Adoration. Sat. Mass time varies. Confessions every day half an hour before Mass or by appointment. Please check the bulletin board at the back of church for possible changes. Masses also in other cities. (See the Mass schedule for diaspora below.)*

12.8. la 7.00 lähtö kirkon edestä hiippakuntajuhlaan Stella Marikseen
13.8. su kirkkovuoden 19. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 17.00 messu englanniksi/Mass in English
15.8. ti autuaan Neitsyt Marian taivaaseen ottaminen: 18.00 juhlamessu
19.8. la 9.50 katekeesi, 14.00 perhemessu
20.8. su kirkkovuoden 20. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 14.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.00 messu englanniksi/Mass in English
27.8. su kirkkovuoden 21. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 12.00 messu vietnamiksi, 17.00 messu englanniksi/Mass in English
3.9. su kirkkovuoden 22. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 17.00 messu englanniksi/Mass in English
9.-10.9. la-su kurssi uskonnonopettajille ja vanhemmille "Miten kerron uskosta lapsille?"
10.9. su kirkkovuoden 23. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 17.00 messu englanniksi/Mass in English

KATEKEESI
Tampere: 19.8., 16.9. la 9.50

DIASPORA
Hämeenlinna (ort. kirkon seurakuntasali, Matti Alangon katu 11): su 15.00: Huom.! ei messua elokuussa, 3.9., 1.10.
Kokkola (ort. rukoushuone, Katariinankatu 3): klo 16.00: su 10.9., la 28.10.
Pietarsaari (Pyhän Mikaelin kappeli, Kappelintie 5): klo 12.00: la 19.8., la 2.9., su 10.9., su 24.9., la 30.9., la 14.10.
Seinäjoki (seurakuntasali, Lakeuden Risti, Ala-Kuljunkatu 1): la klo 18.00: Huom.! ei messua elokuussa, 16.9., 21.10.
Vaasa (Jeesuksen pyhän sydämen kappeli, Rauhankatu 8 C 22): klo 16.00: la 19.8., la 2.9., la 9.9., su 24.9., la 30.9., la 14.10.

KOUVOLA

Pyhän Ursulan seurakunta

Valimontie 1, 45100 Kouvola. Puh. 05-5444 110. Sähköposti ursula@katolinen.fi. Kotisivu ursula.katolinen.fi.

• Su 11.00 (1., 2., 4. ja 5. su) tai 18.00 (3. su) päämessu, to 18.00 iltamessu. Joka kuukauden 1. pe messu ja adoraatio klo 18.00. Rippitilaisuus puoli tuntia ennen messuja ja sopimuksen mukaan. Kirkkoherra tavattavissa parhaiten torstaisin.
• *Sun. 11.00 Mass in Finnish (1st, 2nd, 4th and 5th Sun.) or 18.00 (3rd Sun.). Thurs. 18.00 Mass in Finnish. 1st Friday of each month 18.00 Mass and Adoration. Confessions half an hour before Mass and by appointment. Pastor most easily contacted*

Yhdistykset • Societies • Muut • Others

on Thursdays. Masses also in other cities. (See the Mass schedule for diaspora below.)

13.8. su kirkkovuoden 19. sunnuntai: 11.00 messu
15.8. ti autuaan Neitsyt Marian taivaaseen ottaminen: 18.00 juhlamessu
17.8. to 18.00 iltamessu
20.8. su kirkkovuoden 20. sunnuntai: 11.00 messu
24.8. to pyhä Bartolomeus: 18.00 iltamessu
27.8. su kirkkovuoden 21. sunnuntai: 11.00 messu, isä Stanislawin jäähyväismessu, koululaisten siunaaminen ja kesätapahtuma
31.8. to 18.00 iltamessu
1.9. pe kuukauden 1. perjantai: 18.00 messu ja adoraatio
3.9. su kirkkovuoden 22. sunnuntai: 11.00 messu
7.9. to 18.00 iltamessu
8.9. pe autuaan Neitsyt Marian syntymä: 18.00 messu
10.9. su kirkkovuoden 23. sunnuntai: 11.00 messu

DIASPORA
Hamina: Sopimuksen mukaan seurakuntalaisten kodeissa
Kotka (ort. seurakuntakeskus, Kymenlaaksonkatu 2): 10.9. su 16.00
Lahti (ort. kirkko): 2.9. la 16.00
Lappeenranta (Linnoituksen ort. kirkko): 17.9. su 12.00

KATEKEESI
Kouvola (seurakuntasali): 23.9. la 11.00-13.00 (opetuksen jälkeen messu)
Lahti (ort. kirkon seurakuntasali): 2.9. la 14.00-16.00
Kotka ja Lappeenranta: sopimuksen mukaan

Huom! Isä Stanislawin jäähyväismessu ja kesätapahtuma sunnuntaina 27.8. klo 11.00. Tervetuloa!

OULU

Nasaretin pyhän perheen seurakunta

Liisantie 2, 90560 Oulu. Puh ja fax 08-347834. Sähköposti perhe@katolinen.fi. Kotisivu perhe.katolinen.fi

• Su 10.00 messu englanniksi, 11.15 päämessu. Ma, ti, ke, pe 17.00 iltamessu. Ti, ke, la 19.30 neokatekumenaaliyhteisön liturgia. Rippitilaisuus pe 17.30-18.30, puoli tuntia ennen messua ja sopimuksen mukaan.
• *Sun. 10.00 Mass in English, 11.15 High Mass in Finnish. Mon., Tues., Wed., Fri. 17.00 Mass in Finnish. Tues., Wed., Sat. 19.30 Liturgy of the Neocatechumenal Way. Confessions Fri. 17.30-18.30, half an hour before Mass and by appointment. Masses also in other cities. (See the Mass schedule for diaspora below.)*

13.8. su kirkkovuoden 19. sunnuntai: 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 11.15 päämessu, 17.30 messu Rovaniemellä
15.8. ti autuaan Neitsyt Marian taivaaseen ottaminen: 18.00 messu
20.8. su kirkkovuoden 20. sunnuntai: 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 11.15 päämessu, 17.00 messu Kemissä
27.8. su kirkkovuoden 21. sunnuntai: 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 11.15 päämessu, 17.00 messu Raahessa, 17.30 sananpalvelus ja kommuunion jakaminen Kajaanissa
3.9. su kirkkovuoden 22. sunnuntai: 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 11.15 päämessu, 17.00 messu Torniossa
10.9. su kirkkovuoden 23. sunnuntai: 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 11.15 päämessu, 17.30 messu Rovaniemellä

ADORAATIO
1.9. pe 12.00-17.00, adoraation jälkeen messu

PERHEMESSU 2.9. la 11.30

KATEKEESI
Opetus ensikommuuniota ja vahvistuksen sakramenttia varten 2.9. la 10.00

DIASPORA
Kajaani: 27.8. su 17.30 sananpalvelus ja kommuunio
Kemi (Lehtokatu 31): 20.8. su 17.00
Tornio (Lukiokatu 1): 3.9. su 17.00
Raahe (Brahenkatu 2): 27.8. su 17.00
Rovaniemi (Ounasvaarantie 16): 13.8., 10.9. su 17.30

KUOPIO

Pyhän Joosefin seurakunta

Lönnrotinkatu 24, 70500 Kuopio. Puh. 044-3657142, 0449744608. Sähköposti joosef@katolinen.fi. Kotisivu joosef.katolinen.fi.

• Su 11.00 päämessu. Ma, ti, ke, pe 18.00 messu. To 18.00 adoraatio ja messu. La 19.00 Neokatekumenaaliyhteisön liturgia. Rippiaika su 10.30-10.50 ja sopimuksen mukaan.
• *Sun. 11.00 High Mass in Finnish. Mon., Tues., Wed., Fri. 18.00 Mass in Finnish. To 18.00 Adoration followed by Mass. Sat. 19.00 Liturgy of the Neocatechumenal Way. Confessions Sun. 10.30-10.50 and by appointment.*

13.8. su kirkkovuoden 19. sunnuntai: 11.00 päämessu, 17.00 messu Joensuussa
15.8. ti autuaan Neitsyt Marian taivaaseen ottaminen: 18.00 messu
20.8. su kirkkovuoden 20. sunnuntai: 11.00 päämessu, 17.00 messu Joensuussa
27.8. su kirkkovuoden 21. sunnuntai: 11.00 päämessu, 17.00 messu Joensuussa
3.9. su kirkkovuoden 22. sunnuntai: 11.00 päämessu, 17.00 messu Joensuussa
10.9. su kirkkovuoden 23. sunnuntai: 11.00 päämessu, 17.00 messu Joensuussa

DIASPORA
Mikkeli (krypta, Savilahdenkatu 20): ilmoitetaan myöhemmin
Savonlinna (Pääskylahden ev.-lut. kirkko, Kaartilantie 62): ilmoitetaan myöhemmin
Joensuu (ort. seminaarin kappeli: Torikatu 41): joka sunnuntai klo 17.00

Toimistot

Katekeettinen keskus

Kuusitie 6, 00270 Helsinki. Puh. 09-2416095. Sähköposti katekeesi@katolinen.fi. Kotisivu: katekeesi.katolinen.fi.

Katolinen tiedotuskeskus

Pyhän Henrikin aukio 1 B, 00140 Helsinki. Puh. 09-6129470. Sähköposti info@katolinen.fi. Kotisivu: katolinen.fi. Auki ma-pe 10-16.

Keskukset

Stella Maris

Sirkkoontie 22, 09630 Koisjärvi. Puh. 050-305 5304, email: stellamaris@katolinen.fi. Kotisivu stellamaris.fi. Pankkiyhteys FI55 4006 2220 0136 11 (ITELFIHH) • Emäntä Marja-Leena Hänninen • Johtaja isä Toan Tri Nguyen, puh. 050-361 7942, email: tri.nguyen@katolinen.fi • Hengellinen toiminta: isä Gianni Sgreva CP, puh. 040-1382881, email: totustuus@hotmail.it

Suomen Caritas

Uusi osoite: Kuusitie 6, 00270 Helsinki. Puh. 0400 911874. Sähköposti caritas@caritas.fi. Kotisivu www.caritas.fi. Aukioloajat vaihtelevat, sovithan tapaamisesta etukäteen.

Studium Catholicum

Ritarikatu 3 b A, 00170 Helsinki. Puh. 09 612 06711, fax 09 61206710. Sähköposti: kirjasto@studium.fi • **Messut** maanantaisin, keskiviikkoisin ja perjantaisin klo 12.00 • **Kirjaston** aukioloajat (suljettu kesällä, 4.9.2017 alkaen) maanantai-perjantai 13.00-18.00 • **Holy Mass** in English at the Studium Catholicum Mondays, Wednesdays, and Fridays at 12.00 • **Library** opening hours (closed for the summer break, reopens on September 4th): Monday-Friday 13.00-18.00. • Lisätietoja luennoista ja muusta toiminnasta kotisivulla www.studium.fi. Också på svenska. More information available in English at www.studium.fi.

Yhdistykset & yhteisöt

Academicum Catholicum

Kaikille avoimet ja ilmaiset luennot pidetään Studium Catholicumin tiloissa (Ritarikatu 3A, 3. krs.) torstai-iltaisin klo 19.00. Ovet avautuvat klo 18.30, ja luentojen jälkeen on pieni kahvitarjoilu. Sydämellisesti tervetuloa! • Föreläsningarna hålls på Studium Catholicum (Riddaregatan 3A, 3 vån.) på torsdagskvällar kl 19. Dörrarna öppnas kl 18:30. De kostnadsfria föreläsningarna är öppna för alla intresserade och efteråt bjuds det på kaffe. Varmt välkomna! • AC:n jäseneksi voi liittyä maksamalla jäsenmaksun 10€ AC:n tilille FI61 2001 2000 5130 60. • Man kan bli medlem genom att betala medlemsavgiften 10€ på AC:s bankkonto FI61 2001 2000 5130 60.

Birgittalaisoblaatit

Birgittalaisoblaatit – luostarisääntökunnan maallikkojen ryhmä. Kotisivut: www.kolumbus.fi/birgitta.turku/oblaatit. • Birgittalaisoblaatit kokoontuvat noin kerran kuukaudessa Turun birgittalaisluostarissa moderaattorin, isä Toan Tri Nguyenin, ja luostarin ylisisaren äiti M. Bernabén johdolla. Aluksi kokoonnutaan yhdessä birgittalaissisarten kanssa kello 16.30 vesperiin ja adoraatioon. • Yhteyshenkilö: Raija Markkula, e-mail: raija.markkula7/gmail.com, puhelin: 040 578 3024.

Catholic Students' Club

Rosary and Holy Mass or Adoration in Latin with Readings and Homily in English in Saint Henry's Cathedral on the following Tuesday evenings at 18.00: September 12 & 26, October 10 & 24, November 7 & 21, December 5 & 19 • Afterwards, a nice get-together in the parish hall. Welcome! More information: cschelsinki.wordpress.com.

Fransiskaanimaallikot OFS

Ordo Franciscanus Saecularis • Syksy 2017 – 69. toimintavuosi • Ohjelmalliset kokoukset tiistaisin kerran kuukaudessa klo 16-18 Pyhän Marian seurakuntasalissa, jonka jälkeen mahdollisuus iltamessuun klo 18. Päivät ja aiheet: • **12.9.** Fransiskaanit Itämerellä/Jarno Tarkoma OFS • **10.10.** Pyhän Francisuksen "Fioretti" /Pauli Annala • **14.10.** (lauantai) Hiljetymispäivä aiheena "Armo", Pyhän Henrikin seurakuntasalissa, lisätietoa lähempänä. • **14.11.** Herman Hesse/Marjatta Tarkoma OFS • **12.12.** Katolilaiset 100 v. itsenäisessä Suomessa/veli Gabriel Salmela OP • Lisätietoja kotisivuilla: fransiskaanimaallikot.blogspot.fi.

Gregorius-yhdistys

Societas Sancti Gregorii Magni • Kotisivu gregoriusyhdistys.wordpress.com. • Puheenjohtaja Marko Tervaportti, mtervaportti@gmail.com. Moderaattori Anders Hamberg. • Messuista ilmoitetaan yhdistyksen Facebook-sivulla, jota kaikki pääsevät lukemaan.

Jeesuksen pyhän sydämen maallikot (SCJ)

Moderaattori Peter Gebara SCJ. Puheenjohtaja Silvia Bertozzi, silvia.bertozzi@gmail.com. • Helsinki: yhdyshenkilö Silvia Bertozzi, silvia.bertozzi@gmail.com. • Helsingin kokoukset joka kuukauden ensimmäisenä torstaina Pyhän Marian seurakuntasalissa iltamessun ja adoraation jälkeen. • Tampere: Yhdyshenkilö Sinikka Meurman, gsm 040-4197077, E-mail sinikka.meurman@gmail.com • Turku: Yhdyshenkilö Hilkka Bernard, gsm 040-5243676, E-mail hilkka.bernard@hotmail.com

Kirjallisuuspiiri

jatkaa kokoontumisiaan Henrikin seurakuntasalissa maanantaisin kerran kuussa klo 18. Syyskauden ohjelma: **11.9.** Kaarlo Stenvall: Stenvallit stadissa. Kirjoittaja on Aleksis Kiven veljen Albertin pojanpojan poika. • **9.10.** Elsa Ferrante: Loistava ystäväni. • **6.11.** Jari Tervo: Matriarkka. • **4.12.** Kirjavalinta vielä avoin. Kaikki kirjojen ystävät sydämellisesti tervetulleita! Tarjolla myös kupponen kahvia tai teetä keskustelun vauhdittamiseksi.

Karmeliittamaallikot (OCDS)

Vastuuhenkilö: Eeva Kaario-Kela OCDS, gsm 050-3562427, postitusosoite Martintie 19, 02270 Espoo. Kotisivu: https://sites.google.com/site/karmeliittamaallikot.

Maallikkodominikaanit OP

Laici ordinis praedicatorum • Vastuuhenkilö: Nikodemus Heikman OP, puh. 050-564 0686, sähköposti: nikodemus.heikman@gmail.com. Kotisivu maallikkodominikaanit.blogspot.fi.

Maria-klubi

Kuukauden 1. keskiviikkona klo 14.00 alkaen messulla kirkossa ja jatkuu srk-salissa esitelmän ja kahvituksen merkeissä. Tervetuloa! • **6.9.** Isä Ryszard Mis SCJ: Predestinaatio-oppi • **4.10.** Isä Ryszard Mis SCJ: Kiirastulioppi • **1.11.** Isä Raimo Goyarrola: Eutanasia • **13.12.** Poikkeuksellisesti Adventin vietto.

Marian legioona

kokoontuu joka perjantai Pyhän Marian seurakuntasalissa iltamessun ja adoraation jälkeen noin klo 19. • Legion of Mary meets every Friday at St. Mary's parish hall after the Mass and adoration, ca. at 19:00.

Seniorit

Tiistaina **15.8.** messu Pyhän Henrikin katedraalissa kello 14.00 ja sen jälkeen kahvitilaisuus seurakuntasalissa. Tervetuloa.

Suomen Samaritas-apu ry

Finlands Samaritas-hjälp rf • Postitusosoite Rastaspuistontie 3 M 106, 02620 Espoo • Kotisivu sites.google.com/site/suomensamaritas • Pankkiyhteys FI81 1478 3000 7283 16 • Puheenjohtaja Jan Krook, gsm 041-5067808, E-mail jan.krook@gmail.com. Sihteeri Miira Kuhlberg, gsm 044-3336767, E-mail miira.makela@welho.com.

Teresa ry

Teresa-illat pidetään Pyhän Marian kirkon (Mäntytie 2) seurakuntasalissa tiistaisin aina klo 18 alkavan iltamessun jälkeen, noin klo 18.30. • Ota yhteyttä: Pirjo Uronen, puheenjohtaja, p. 050 3750318, pirjo.uronen@luukku.com, Marja Kuparinen, sihteeri, p. 040 5819211, marja.t.kuparinen@gmail.com.

Pyhiinvaellus Hattulaan

Hattulan keskiaikaisessa Pyhän Ristin kirkossa vietetään **lauantaina 16. syyskuuta** 2017 katolinen Pyhän ristin kunnioittamisen ja kantamisen hartaus.

Pyhiinvaellus alkaa messulla Pyhän Henrikin katedraalissa klo 9.30 ja bussi Hattulaan lähtee messun jälkeen kirkon edestä. Mukaan voi tulla myös Pyhän Marian kirkon kulmalla olevalta bussipysäkiltä.

Hartaus alkaa Hattulassa klo 12.30. Hartauden jälkeen Hattulan ev.lut. srk tarjoaa meille kahvit. Takaisin Helsingissä ollaan klo 15 jälkeen.

Edestakainen matka maksaa 25 €, ja se maksetaan bussissa. Ilmoittautuminen Pyhän Henrikin pappilaan puh. 09-637853.

Pyhiinvaelluksen järjestävät Maallikkodominikaanit ja Academicum Catholicum.

Artikkeleita

Kardinaali Anders Arborelius OCD

Pohjolan ensimmäinen kardinaali

Tukholman piispa Anders Arborelius OCD nimitettiin virallisesti kardinaaliksi 28. kesäkuuta Pietarinkirkossa pidetyssä julkisessa konsistorissa. Arborelius on Pohjoismaiden ensimmäinen kardinaali ja teresiaanisen karmeliittasääntökunnan kahdeksas kardinaali kautta historian. Edellinen oli Torinon arkkipiispa Anastasio Alberto Ballestrero OCD (1913–1998), Vatikaanin II kirkolliskokouksen isiä, joka nimitettiin kardinaaliksi vuonna 1979. Ballestreron autuaaksijulistamisprosessi aloitettiin vuonna 2014. Kesäkuun konsistorin jälkeen kardinaalikollegioon kuuluu 224 kardinaalia, joista 121 on äänestyskelpoisia paavinvaalissa.

Apostolien Pietarin ja Paavalin juhlapyhän aattona pidetyssä konsistorissa tehtiin kahdesta arkkipiispasta (Mali ja Espanja), yhdestä piispasta (Ruotsi), yhdestä apostolisesta vikaarista (Laos) ja yhdestä apulaispiispasta (El Salvador) kardinaaleja.

Konsistorin aluksi kuoro esitti ”Tu es Petrus” (Matt. 16:18–19) -antifonin. Sitä seurasi rukous, raamatunlukukappale (Mark. 10:32–45) ja paavi Franciscuksen puhe. Kardinaalikollegion uusien jäsenten nimittämisen yhteydessä paavi tähdensi, että heidän pukunsa pyhä purppura velvoittaa kardinaalia todistamaan Kristuksesta ja hänen evankeliumistaan Roomassa ja siitä kaukana olevilla seuduilla. Uudet kardinaalit vastasivat lausumalla uskontunnustuksen ja vannomalla uskollisuutta Kristukselle ja evankeliumille sekä kuuliaisuutta pyhälle apostoliselle Rooman kirkolle ja Pietarille, jota paavi edustaa.

Tämän jälkeen paavi antoi uusille kardinaaleille punaisen biretta-päähineen – joka kuvaa kantajansa valmiutta edistää uskoa, Jumalan kansan rauhaa ja katolisen kirkon vapautta ja kasvua jopa oman verensä vuodattamiseen asti – sekä sormuksen heidän kirkkoa kohtaan tuntemansa rakkauden vahvistamiseksi. Samassa yhteydessä paavi ilmoitti kullekin kardinaalille tämän titulaarikirkon Roomassa. Kardinaali Arboreliuksen titulaarikirkko on S. Maria degli Angeli e dei Martiri -basilika.

Konsistorin jälkeen oli uusien kardinaalien vastaanotto Paavali VI:n audienssisalissa. Kardinaali Arboreliuksen onnittelijoiden joukossa olivat hyvin edustettuina Ruotsin katolisen kirkon itäiset riitukset. Läsnä oli myös Ruotsin luterilaisen kirkon arkkipiispa Antje Jackelén.

Suomen karmeliittamaallikkoyhteisön (OCDS) alullepanija

Skoonen Norrabyn karmeliittaveli Anders Arborelius OCD ja karmeliittaluostarin silloinen johtaja, äiti Virginia Flood OCD, tekivät yhdessä 1990-luvun alussa aloitteen Suomessa ja myös Virossa karmeliittamaallikkoryhmän kokoamiseksi. Veli Anders oli Suomen ja myös Viron karmeliittamaallikkojen hengellinen neuvonantaja ja ryhmän vuosiretrettien pitäjä 1992–1998, aina Tukholman piispaksi nimittämiseensä saakka.

Anders Arboreliuksen tunnuslause piispana on myös Suomen karmeliittamaallikkoyhteisön nimi: In laudem gloriae – Jumalan kirkkauden ylistykseksi.

Anders Arborelius on muutoinkin vieraillut maassamme, enimmäkseen retrettien pitäjänä. Ensimmäisen kerran hän piti Suomessa 1980-luvun puolivälissä ruotsinkielisen yleisöretretin. Karmeliittaluostarissa Arborelius on käynyt pitämässä retrettejä sisarille. Pyhän Teresan juhlavuonna 2015 Tukholman piispa piti sääntökuntansa perustajasta yleisöesitelmän Helsingissä.

Suomeksi on julkaistu seuraavat tekstit: Anders Arborelius: "Katolinen kirkko Ruotsissa" (Kanava 6 [1999], ss. 370-372); ”Pieni rukouskoulu” (14 s.) ja ”Karmeliittaaforismeja” (28 s.) (Suomen karmeliittojen pienjulkaisut vuosilta 2004 ja 2010).

Elämä ja kirjallinen tuotanto

Anders Arborelius (s. 1949) meni 1971 Skoonen Norrabyn karmeliittaluostariin ja antoi juhlalliset luostarilupauksensa Brüggessä 1977. Hänet vihittiin papiksi Malmössä 1979. Arboreliuksella on maisterintutkinto (englanti, espanja, saksa) Lundin yliopistosta ja hän on opiskellut filosofiaa ja teologiaa Brüggessä ja Roomassa. Paavi Johannes Paavali II nimitti Anders Arboreliuksen piispaksi 1998 ja hänet vihittiin piispaksi Tukholmassa samana vuonna. Paavi Franciscus nimitti hänet kardinaaliksi 21.5.2017 ja teki hänestä kardinaalin 28.6.2017 pidetyssä konsistorissa Roomassa.

Arboreliuksen kirjallinen tuotanto käsittää teoksia seuraavilta aloilta: 1. spiritualiteetti; 2. karmeliittasääntökunnan mystiikka; 3. karmeliittasääntökunnan pyhimysten elämäkerrat; 4. karmeliittamystikkojen teosten käännökset. Arborelius kirjoittaa oppineesti, hänen tyylinsä muistuttaa paikoin kaunokirjallista, paikoin arkikieltä, hänen ilmaisutapansa on usein aforistinen, hän osaa yllättää ja olla hauska. Yksittäisiä teoksia on käännetty muille kielille (esim. puola, hollanti).

Ruotsin karmeliittojen kustannusliike (Karmeliternas förlag) on julkaissut seuraavat Arboreliuksen teokset: 1. Trosmeditation; Spiritualitet – Andlig teologi; Spiritualitet – Andligt liv; 2. Den brinnande pilen. Karmels mystik genom tiderna; 3. Edith Stein. Biografi – texter ; Allt och intet. Johannes av Korsets liv; Blottställd och fulländad. Marie-Antoinette de Geuser; 4. Teresa av Avila, Brev i urval; Klosterstiftelserna; Betraktelser över Guds kärlek; Andliga redogörelser och Själens rop till Gud; Thérèse av Jesusbarnet, Sista samtal; Broder Lorens, Att leva i Guds närvaro. Muiden kustantajien julkaisemina ovat ilmestyneet esimerkiksi; In laudem gloriae. Predikningar och tal av biskop Anders Arborelius (Veritas 2008); Andens ABC. Att leva av det eviga ordet (Libris 2012); lisäksi Arborelius on julkaissut useita teoksia yhdessä muiden kirjoittajien kanssa.

Heidi Tuorila-Kahanpää

TUTUSTU KARDINAALI ARBORELIUKSEN AJATUKSIIN
Anders Arborelius OCD: Karmeliitta-aforismeja
Tilaa karmeliittamaallikkojen pienjulkaisu (5 euroa sis. postituksen):
sinikka.luukkanen@helsinki.fi tai 040 4137498